

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee
Väike-Maarja
uudised
ka <http://eestielu.delfi.ee>

Nr 6 (241)

JUUNI 2014

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](https://www.facebook.com/vmaarja)

Pandivere päeva peotuli peatus Georg Lurichi kivi juures

Peotule süütamine Väike-Maarja kirikus.

Viimaste aastate Pandivere päevadel, kui peotuli süüdatakse kirikus, on see peatunud teel peoplatsile Väike-Maarjale olulistest kohtades. 25. Pandivere

tala – Jakob Liivi – unustanud. Eelmisel aastal peatuti muuseumi ees kasvava F. J. Wiedemanni keeleauhinna 1995. a laureaadi Lennart Meri nimipuu juures

se – Georg Lurichi mälestuskivi juures. Kuna väikemaarjalastel on käsil legendaarse Georg Lurichi (22.04.1876-22.01.1920) mälestuse põlistamine, aitas peotule teekond Lurichi kivi kaudu ja kivi juures kuulatud isa-poja vestlus meenutada Lurichi olulist panust kultuurilukku – Väike-Maarjas, Eestis, Venemaal, Euroopas, Ameerikas.

Katkeid Lurichi kivi juures peetud isa-poja vestlusest
(autor Irma Raatma)

Poeg: Isa, miks me selle kivi juures peatusime? Mis kivi see on?

Isa: See on Lurichi kivi, mis pandi siia 1966. a Georg Lurichi 90. sünniaastapäevaks.

Poeg: Aga kes see Lurich oli, et talle kivi pandi?

Isa: Georg Lurich oli Väike-Maarjas sündinud ja kasvanud. Ta oli kogu maailmas üks kõige tugevamaid raskejõustiklasi, kes püstitas ligi 40 maailmarekordit, võitis kõiki maadluses. Ta oli suurepärane võimleja, hea jooksja, jalgrattur, uisutaja, hea maletaja. Ta valdas vähemalt kümnet keelt. Veel oli ta musikaalne, mängis hästi klaverit.

Georg Lurich oli ka selle poolest harukordne, et ta omandas tiitli nii maadluses kui tõstesportis. Näiteks 1909. a tegi ta Bakuus võisteldes nn kaamelitriki, kus 2 tugevat kaamelit tema käsi lahti ei jõudnud tõmmata. Buhhaara emiir kinkis need kaamelid Lurichile. Need rändasid siis mööda Eestit, käisid koos Lurichiga ka Väike-Maarjas. Kahjuks ei elanud kaamelid meie külma talve üle.

Poeg: Kas ta võistles ka Väike-Maarjas? Ja kus veel?

Isa: Võistles küll, käis kogu Eesti risti-põiki läbi, need olid rohkem demonstratsiooniesinemised. Laias maailmas tunti teda isegi rohkem, kuna tema suured turniirid ja võistlused toimusid Venemaal, Euroopa suurlinnades

ja Ameerikas. Igall pool propageeris ta sportlikke eluviise, pidas loenguid kehakultuuri ja karskete eluviiside kasulikkusest. Väga paljudes linnades tekkis spordiklubisid, mis nimetati Georg Lurichi nime järgi.

Poeg: Mille poolest ta veel silma paistis?

Isa: Lurich oli suurepärane kõne- mees, kõneles elavalt, kõigile arusaadavalt, kaasakiskuvalt, andis juhiseid treenimiseks. Tema innustavad artiklid ajakirjanduses tekitasid laiaresonantsi rahvahulkades elavat huvi raskejõustiku vastu. Paljudes kohtades tekkisid raskejõustikuringid, kus harrastati maadlust ja tõstesporti. Vaimustatud noored hakkasid omapead „Luurit tegema“. Oma kõnedes õhutas ta ka eestlaste rahvuslikku iseteadvust.

Lisaks oli ta täiesti ebatüüpiline raskejõustiklane selle poolest, et vaatamata oma suurele jõule oli ta väga saleda ja hästivormitud kehaga. Teda peeti kõige ilusama kehaga meheks maailmas. Mitmed kunstnikud nagu

Rodin (Pariisis), Begas (Berliinis), Amandus Adamson (Eestis) jt palusid teda omale modelliks.

Poeg: Kuidas Lurichi sarnaseks saada?

Isa: Ikka harjutades ja õppides, po- jake, ja ikka Lurichi põhimõtteid järgi- des.

Kahe aasta pärast tähistatakse Lurichi 140. sünniaastapäeva. Selleks ajaks pannakse Väike-Maarja kesk- väljakule Georg Lurichi kuju, austamaks meie kuulsat kaasmaalast. Meil on, kel- lest eeskju võtta!

Pandivere päeva avamisel esinesid Väike-Maarja maadlusklubi noored maadlejad, et näidata Lurichi vaimu elujõudu ka tänases Väike-Maarjas. Nad demonstreerisid mitmeid maad- lusvõtteid ning kuna Lurich oli ka hea võimleja, keskendusid maadluspoisidki treeningutel Lembit Kalteri juhendamisel usinasti harjutatud akrobaatiliste elementide esitamisele.

Ilve Tobreluts

Korvpallipoisid mängisid end taas Euroopa tippu!

Venemaal Tšehhoviis toimunud Euroopa Noorte Korvpalliliiga (EYBL) poiste U15 vanuseklassi superfinaalis saatis edu Virumaa Pallimängude Kooli võistkonda.

Treener Vaido Rego hoolealused jõudsid kaheksa võistkonna seast ilma ühegi kaotuseta finaali. Finaalmängus oldi tulemusega 65:48 paremad Venemaa klubist BC Chekhovskiy Yastrebi.

EYBL superfinaali esikoht tuli juba teist korda, eelmisel aastal oldi võidukad U14 vanuseklassis. Juba eelmise aasta võiduga tehti Eesti korvpalli ajalugu, olles esimene Eesti noorte-

võistkond, kes EYBL-i võitjaks tuli. Seekordse võiduga kirjutati ajalukku uus peatükk.

Euroopa meistrikulla võitnud võistkonnas mängisid Vaido Rego juhendamisel Väike-Maarja noored korvpallurid Sten Saaremäel, Henri Matikainen, Ander Talu, Martin Ojamaa, Kerdo Kivivare ja Marti Alt ning Rakvere esindajad Robin Kivi, Kristofer Veismann ja Ander Peiponen.

Sten Saaremäel tunnistati superfinaali väärtuslikemaks mängijaks ja valiti All Stars viisikusse, Robin Kivi valiti meeskonna parimaks mängijaks.

Foto: Internet

Süütame jaanilõkkes võidutulest!

23. juunil kell 17.00 jagab vallavanem Indrek Kesküla Väike-Maarja keskvaljakul vallamaja ees soovijaile traditsioonilist võidutuld jaanitulede süütamiseks külates ja kodudes.

Tänavune võidutuli läidetakse Valga Vabadussõja ausamba juures, kus ühendatakse eelmisel päeval Noorte

Kotkaste poolt muistsel viisil süüdatav muinastuli, Eesti Sõjameeste Tori mälestuskiriku altariil süüdatav sõdades langenute mälestustuli ja laulupeotuli. Vabariigi President saadab võidutule maakondadesse. Lääne-Virumaal saadetakse võidutuli laiali Haljalast, et see jõuaks paljudesse jaanilõketesse.

Isa-poja vestlus Johannes Richard Seppingu (paremal) ja Henry Keesi esituses.

re päevade peotuli peatus Jakob Liivi pargis. Jakob Liivi mälestusmärgi ees kinnitati talle, et Väike-Maarja ei ole oma kultuuriloo ühte olulisemat alus-

ja kuulati, mida on sirguval president Meri istutatud tammepuul siinsele rahvale öelda.

Tänavu peatuti taas olulise tähi-

maailmameistri tiitli nii maadluses kui tõstesportis. Näiteks 1909. a tegi ta Bakuus võisteldes nn kaamelitriki, kus 2 tugevat kaamelit tema käsi lahti ei jõudnud tõmmata.

Noored maadlejad Argo Metsaru, Jörgen Kivila ja Rauno Kuusemets koos peotule enda kätte võtnud Henry Keesiga Pandivere päeva avamisel.

Foto: 3 x Ilve Tobreluts

Vallavanema kuu

Maikuu viimasel päeval oli meil võimalus kaasa lüüa kodukandipäeva ettevõtmistele. Sellel aastal valisime Pandivere päevade motoks: Olgem tuli-jaile majakaks. Mis on selleks majakaks meie tänases kodupaigas? Vaadake enda umber ja vahel ka lihtsalt peeglist. Just meie kõik oleme ise need, kes saavad selle majaka tuld hoida ja ka ise selle leegiks olla. Suurim kordaminek meie kõigi jaoks ongi see, kui meie piirkonna kultuurimajakas põleb ja tulehoidjaid jätkub.

Õnneks meil tulehoidjatest puudu ei ole. Meil jätkub tublisid ja aktiivseid inimesi, kes oma tegevusega meie erinevaid eluvaldkondi rikastavad. Näiteks vaadates kasvõi Pandivere päeva nädalat: meie tublid korvpallipoisid saabusid koju esikohaga Euroopa omavanuste seas, meie piirkonnas UNESCO pärandiga seotud suurkujule ja 2014. aasta Euroopa geodeedile F. G. W. Struvelle korraldati Simunas õpilaskonverents, toimusid külakonverentsid, meie seltsimaja näitetrupp andis suurepärase teatrielamuse oma esietendusega, avati legendaarse suurkuju Lurichi näitus Väike-Maarja muuseumis, kodukandipäeval oli nii kaunist tantsu, laulu kui pillimängu, lisaks lastele toredad spordivõistlused, Ebavere hiiemäe jalamil toimus laulu ja tantsupidu ning MTÜ Viru Ratsu korraldas ratsavõistlused. Iga eelneva tegevusega on seotud väga palju inimesi seda nii esinejate kui ka korraldajate osas. Suur-suur tänu kõigile, kes aitavad meie kodupaika väärtustada ning seda sõnuleletamatut kodupaiga majakat kõrgel hoida.

Maikuu alustas Väike-Maarja vallavalitsus Väike-Maarja valla arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu koostamist aastateks 2015-2018. Samal ajal koostatakse nii maakonna kui ka Pandivere koostööpiirkonna arengukavasid. Nad kõik peavad tegelikult moodustama ühise terviku ning leidma läbi avalikustamise laiemat konsensust. Pandivere koostööpiirkonna (PAIK) ehk Laekvere, Rakke, Tamsalu ja Väike-Maarja valla territooriumi uus arendusstrateegia on koostatud aastani 2020. PAIK arendusstrateegias keskendutakse

kahele olulisele valdkonnale: ettevõtlus ja elukeskkond. Analüüsi põhjal võib väita, et ettevõtete arv Pandivere koostööpiirkonnas on kasvanud ja tegevusvaldkonnad on mitmekesistunud. Olulisemad teenused on piirkonnas olemas, kuid teatud juhtudel soovivad meie elanikud paremat kvaliteeti. Töötute arv on järjekindlalt vähenenud ja töötuse määr on madalam kui Eestis ja maakonnas keskmiselt. Tööturuse indeksi väiksem kui 1, seega prognoosi kohaselt siseneb järgmisel kümnendil tööturule vähem inimesi, kui sealt vanuse tõttu välja langeb. Kuna kogu piirkonna iive ja rändesaldo on samuti negatiivsed, võib tekkida olukord, kus tööturule sisenevaid noori napib ning tekib tööjõupuudus. Samuti väheneb konkurents tööjõuturul. Selline olukord võib kujuneda meie piirkonna majandust takistavaks asjaoluks. Sellest võib järeldada, et meedias pidevalt kajanud arvamus, et maalt lahkutakse linna tööle, on muutumas ning pigem jääb töökäsi puudu. Samas tuleb ka vaadata, millised on need töökohad, mis on saadaval. Loomulikult ei ole pakkumisel palju selliseid töökohti, kus palgataste on maakonna keskmisest oluliselt kõrgem. Kuid väide töökohtade puudumise kohta ei ole ka üldse tõene.

PAIK arendusstrateegia ettevõtluse osas on kavandamisel, et toetama peab ettevõtteid, kes planeerivad luua suurema palgatasemega töökohti, suurendamaks elanike kohalejäämist. Selleks on meetmed: Tärkav Pandivere ja Kasvav Pandivere. Esimene toetab algusjärgus olevate ettevõtjate tegevust ja teine juba olemasolevate ettevõtete arendusi.

Elukeskkonna valdkonna fookuses on piirkonna üldise elukvaliteedi parandamine ja atraktiivsuse suurendamine ning kultuuri väärtustamine ja ühtse identiteedi tugevdamine. Erilist tähelepanu pööratakse piirkonna noorte aktiviseerimisele suunatud tegevustele. Ka siin on 2 eraldi seisvat meetet: Kodupaik Pandivere ja Kultuuriküllane Pandivere. Neist esimene aitab kaasa üldise elukvaliteedi parandamisele ning piirkonna atrak-

tiivsuse kasvule. Selle meetme raames toetatakse: kultuuri-, spordi-, turismi- ja vabaajaobjektide väljaarendamist, huvitegevuse mitmekesistamist, maastike ja parkimisplatside korrastamist, (sh korruselamute ümbruse korrastamist); kogukonnateenuste kättesaadavuse parendamist jms. Kultuuriküllane Pandivere eesmärgiks on väärtustada Pandivere koostööpiirkonna kultuuri ja tugevdada ühtset identiteeti. Siia alla kuuluvad näiteks mitmesuguste ürituste (sh festivalid, konverentsid, kontserdid, võistlused, temaatilised üritused) korraldamine, kultuuripärandiga seotud uuringute koostamine.

Need on kõik võimalused järgnevate aastate jooksul projektide abil meie piirkonna ettevõtlust ja elukeskkonda rikastada. Loomulikult on kõigi nende elluviimiseks vaja nii taotlejate omaosalust kui ka tahet neid tegevusi realselt rakendada ning selleks projektitaotlusi teha. Kolmanda sektori ja ka omavalitsuste puhul on oluline, et oleks olemas ka tegevusi toetavad arengukavad.

Meie oma valla arengukava on täiustamas Väike-Maarja vallavalitsus. Arengukava lisaks tuleb hinnata ka meie omavalitsuse finantsilist suutlikkust ehk hinnata realselt, milliseid projekte ja tegevusi suudame järgnevatel aastatel ise rahastada ja millises on võimalus projektide omaosaluse kandmisel. Oleme olnud eelnevatel aastatel küllaltki konservatiivsed ning meie laenukoormus on madal. Seega, juhul kui avanevad uue EL finantsperioodi taotlusvoorud, siis oleme võimelised ka uusi arendusi teostama.

Väike-Maarja valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2015-2018 on planeeritud vallavolikogu juuniku istungile ning pärast seda on avalikustamise aeg nii meie valla interneti kodulehel kui ka valla raamatukogu filiaalides. Seega, kellel on huvi, siis palun tutvuge ning lisage omi ettepanekuid, et see dokument kujuneks meie ühiseks kokkuleppeks järgnevate aastate tegevussuundadele.

ja kinnitati hankedokumendid.

- Kinnitati riigihanke „Väike-Maarja valla teede ja tänavate rekonstrueerimine 2014“ edukaks pakkumuseks hanke osadele I, II, IV ja VI TRS Infraehitus OÜ.
- Kinnitati lihtmenetlusega hanke „Georg Lurichi monumendi pronksist osa modelleerimine“ edukaks pakkumuseks Lembit Palm.
- Kinnitati riigihanke „Pandivere tee ja Kurtna-Kärsa tee rekonstrueerimine“ edukaks pakkumuseks hanke osadele I ja II AS Eesti Teed.

Sotsiaaltoetused

- Nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse eraldamisega valla eelarve vahenditest neljateistkümnemale isikule, kokku summas 1323 eurot.

Hooldajatoetuste maksmine

- Nõustuti hooldajatoetuse maksimisega isikule alates 01.06-31.07.2014.a.
- Nõustuti hooldajatoetuse maksimisega jätkamisega isikule alates 01.06.2014-31.01.2016.a.
- Nõustuti hooldajatoetuse maksimisega jätkamisega isikule alates 01.06.2014-30.04.2016.a.

Raieloa väljastamised

Indrek Kesküla peotulega 27. Pandivere päeva laulu- ja tantsupeo avamisel Ebaveres. Foto: Ilve Tobrelust

Loetledes olulisemaid tegevusi, mis on hetkel arengukava eelnõus, siis nendeks on tervisekeskuse rajamine, valla teedele suunatavate investeeringute tõstmine, õppekeskuse renoveerimine, Vao küla katlamaja ümberehitus, Väike-Maarja staadioni rajamine, Lurichi monumendi püstitamine. Kindlasti on väga oluline meie haridusvõrgu planeerimine. Oleme analüüsinud järgnevate aastate õpilaste arvu meie üldhariduskoolides. Simuna koolis on see kasvav ning Kiltis ja Väike-Maarjas kergelt kahanev. Juhul kui soovime tagada kolme põhikooli jätkamise, siis tuleb mõelda, mis on selleks vaja teha. Koolikellad on kuulutanud välja suvevaheaja ning meie õpilased ja õpetajad kõikides koolides väarisid tunnustust, sest õppeaasta jooksul esindati nii oma kooli kui ka meie valda olümpiaadidel ja erinevatel võistlustel edukalt. Kindlasti on selleks vaja ka kogukonna toetust,

juhul kui jätkame tänase koolivõrguga.

11.-12.juunil toimus Väike-Maarjas Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästekooli lõpuharjutus „Sireen 2014“. Sellel ajavahemikul toimus Ebaveres päästekooli harjutusväljakul I kuni III väljasõidu astmega sündmusi. Läbi mängiti hoone tulekahjud, liiklusvariid, keemiaõnnetus, demineerimisündmus, lennuõnnetus, vee- ja nõõripääste õnnetused. Meil kõigil on võimalus ära hoida isiklikke õnnetusi kasvõi tegutsedes põhimõtte järgi: ole kangeline ja ära lase purjus sõpra vetete!

Kauneid sõnajalaõisi ja positiivseid sädemeid nii kodupaiga „kultuurimajakasse“ kui jaanilõketesse.

Indrek Kesküla

Vallavalitsuse materjalid (21.05, 28.05, 03.06, 04.06 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused

- Otsustati muuta Väike-Maarja Vallavalitsuse 11.09.2013 korraldust nr 436 „Arvamus maa riigi omandisse jätmise kohta“ punkt 9 ja nõustuda korralduses toodud maaüksusest 28660 m² suuruse katastriüksuse moodustamisega maa riigi omandisse jätmiseks ning määrati moodustatava katastriüksuse kohadress ja maa sihtotstarve.

Kasutusload

- Väljastati kasutusluba Elektrilevi OÜ-le elektri maakaabelliini kasutusele võtmiseks Vao külas Tuuliku, Koppase ja Mõisamaa-Vao-Ilmandu tee kinnistutel.
- Väljastati kasutusluba isikule septikuga imbväljaku kasutamiseks Uuemõisa külas Kümniku kinnistul.

Kirjalik nõusolek

- Anti kirjalik nõusolek isikule puurkaevu rajamiseks Liivaküla külas Allari kinnistul.
- Anti kirjalik nõusolek isikule mahutiga reoveekanalisatsioonisüsteemi rajamiseks Kiltis alevikus Jaama tn 13 kinnistul.

Isiklik kasutusõigus

- Otsustati seada tähtajatu isiklik ka-

sutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kännuküla tee, madalpinge elektri maakaabelliini rajamiseks. Kaitsevööndi pindala on 14 m².

Hanked

- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Pandivere tee ja Kurtna-Kärsa tee rekonstrueerimine“, moodustati hanke läbiviimiseks kolmeliikmeline komisjon ja kinnitati hankedokumendid.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Väike-Maarja videovalvesüsteem“, moodustati hanke läbiviimiseks kolmeliikmeline komisjon ja kinnitati hankedokumendid.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Väike-Maarja Õppekeskuse köögiseadmete tarne“, moodustati hanke läbiviimiseks kolmeliikmeline komisjon ja kinnitati hankedokumendid.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Lauaarvutid Väike-Maarja valla asutustele“, moodustati hanke läbiviimiseks kolmeliikmeline komisjon

valla koolide õpilasi haridustoetusega.

Raamatupidamise sise-eeskirja kehtestamine

- Ette kandis Peeter Rahnik.
- Otsustati kehtestada Väike-Maarja Vallavalitsuse raamatupidamise sise-eeskiri.

Hajaasustuse programmi toetuse-saaja projekti aruande heakskiitmine

- Kiideti heaks Uuemõisa külas Kümniku kinnistule kanalisatsioonisüsteemi väljaehitamise projekti aruanne ning kinnitati projekti kogumaksumus, toetus ja omafinantseering.

Hajaasustuse programmi hindamiskomisjoni koosseisu muutmine

- Otsustati muuta Väike-Maarja Vallavalitsuse 09.04.2014 korraldusega nr 167 moodustatud „Hajaasustuse programmis“ nimetatud toetuste taotluste hindamise komisjoni koosseisu järgnevalt: komisjoni esimees Ene Preem, liikmed: Avo Part, Kaarel Moisa, Ene Kinks, Kalev Nõmmiste.

Õpilaste tunnustamine

- Otsustati tunnustada Väike-Maarja

Volikogu materjalid

Kokkuvõte 29. mai volikogu istungil arutatust
Istungil osales 15 volikogu liiget.

1. Väike-Maarja valla 2013. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande kinnitamine

Rahandusosakonna juhataja Lea Matusorg tutvustas Väike-Maarja konsolideerimisgrupi majandusaasta aruannet ja sõltumatu vandeaudiitori arvamust aastaaruande osas.
Revisjonikomisjoni esimees Siret Kotka esitas volikogule revisjonikomisjoni akti Väike-Maarja valla 2013. aasta eelarve täitmise ning konsolideerimisgrupi raamatupidamise kontrollimise kohta.
Otsustati kinnitada Väike-Maarja valla 2013. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne majandustulemiga 864 tuhat eurot ja bilansimahuks seisuga 31.12.2013.a 20 609 tuhat eurot.

2. Kiltsi Põhikooli põhimäärus

Ette kandis haridus- ja kultuuri osakonna juhataja Aare Treial.
Otsustati kehtestada Kiltsi Põhikooli põhimäärus.

3. Simuna Kooli põhimäärus
Ette kandis haridus- ja kultuuri osakonna juhataja Aare Treial.
Otsustati kehtestada Simuna Kooli põhimäärus.

4. Väike-Maarja valla põhimääruse I lugemine
Ette kandis jurist-nõunik Peeter Rahnik, kes tutvustas valla põhimääruse uut redaktsiooni.
Otsustati saata Väike-Maarja valla põhimäärus järgmisele volikogu istungile teisele lugemisele ja vastu võtmiseks.

5. Arupärimisele vastamine
24. aprillil volikogu istungil esitasid volikogu liikmed Jüri Elmend ja Allan Alt (Valimisliit Rukkilill) vallavanemale arupärimise. Arupärimisele sooviti kir-

jalikku ja suulist vastust.
Arupärimisele vastas vallavanem Indrek Kesküla kirjalikult 21.05.2014. a. Indrek Kesküla vastas suuliselt arupärimisele.

Info
Vallavolikogu esimees Ene Preem:
- 09.-15.06 on komisjonide nädal, volikogu juhatause koosolek toimub 18.06 ja volikogu istung 26.06;
- majanduslike huvide deklaratsioonide esitamise tähtaeg on 31.05;
- kell 18.00 algab raamatukogu konverentsisaalis PAIK arengustrateegia avalik arutelu.
Vallavanem Indrek Kesküla:
- Pandivere päevadest 27.-31. mail;
- Võiveres ja Pudiveres toimunud külakonverentsidest;
- teehoiukavast ja teede tolmutõrjest;
- Simunas toimunud Struve teemalisest konverentsist;
- valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamisest;
- Lurichi monumendi modelleerimise hankest.

on 17 523 eurot. Hankes olnud tingimuste järgi on tööde teostamise lõpptähtajaks 31. august.
Hange on välja kuulutatud ja pakumused laekunud ka Väike-Maarja aleviku keskväljaku projekteerimiseks tööprojekti staadiumis. Eskiisprojekti koostas eelmisel aastal KAMP Arhitektid OÜ, hankes oli odavaim pakkumus veidi alla 20 000 euro.
Investeeringute kavas on ka Liiva-küla bussipeatuse rajamine summas 1 800 eurot, mis on juba tehtud ning Väike-Maarja alevikus Ravi tänava pikendus summas 3 700 eurot (85 jm, kruusakate).
Lisaks investeeringute kavale on kruusateede remondiks planeeritud osta 20 000 euro eest purukruusa - valla majandusosakond ise veab ja greiderdab.

Kaarel Moisa
abivallavanem

Väike-Maarja valla arengukava ja eelarvestrateegia projekt aastateks 2015-2018

on avalikustamisel valla kantseleis ning Väike-Maarja, Kiltsi, Triigi ja Simuna raamatukogudes

30. juunist kuni 10. augustini.

Toetus esmakordselt esimesse klassi õppima asuvatele lastele

Kõigile Väike-Maarja vallas asuvate koolide esimesse klassi esmakordselt õppima asuvatele lastele makstakse, olenemata nende elukohast, toetust 50 eurot koolitarvete ostmiseks.

Eelduseks on, et laps on registreeritud Väike-Maarja, Simuna või Kiltsi kooli esimese klassi õpilaseks.

Vallavalitsus väljastab 50 euro suuruse kinkekaardi, millega saab koolitarbeid osta Väike-Maarja koolitarvete kauplusest (Simuna mnt 4).

Kinkekaarte väljastatakse vallavalitsuse sotsiaalosakonnast alates 28. juulist.

Info: sotsiaalosakonna juhataja Ene Kinks, tel 329 5761

Toetusavalduste vastuvõttust vallavalitsuses suvekuudel

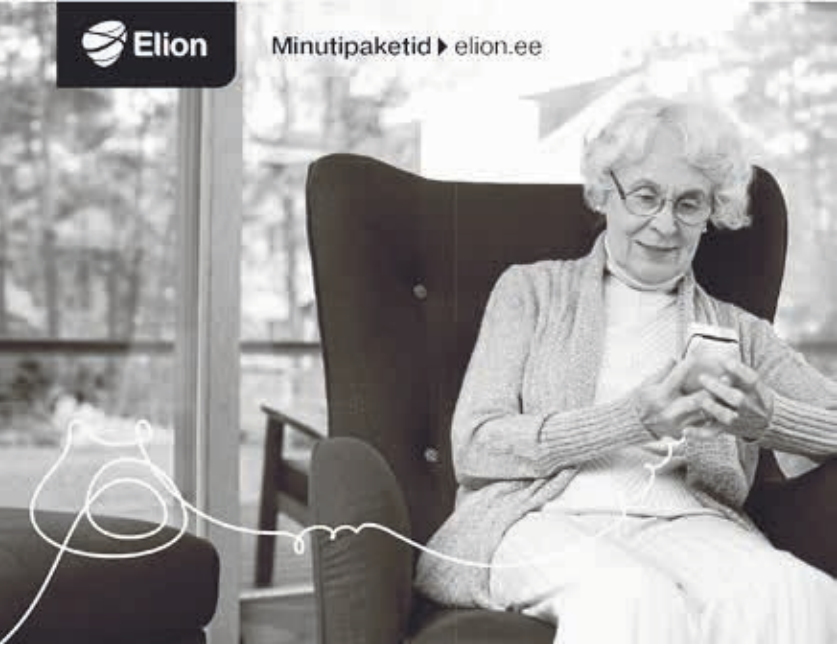
Toimetulekutoetuse ja vajaduspõhise peretoetuse avalduste vastuvõtt vallavalitsuses toimub suvekuudel järgmiselt:

- **juulikuus – 1.-10. juulini**

- **augustikuus – 4.-14. augustini**

Sotsiaaltööspetsialist Eve Hiie-tamm on puhkusel:

- 14.07-01.08
- 18.08-05.09

“Mobiilile oli vanasti kallis helistada. Aga kus sa pääsed – lapsed on ju tihti kodust eemal ja kättesaadavad ainult mobiililt. Minutipaketiga on just see kaval, et mina helistan mobiilile, aga hind on nagu helistaks lauatelefonile. Isegi oma pojale, kes töötab Soomes, helistan mobiilile. Hind on aga ikka lauatelefoni oma. Alati sama soodne. Ja mul on ka süda rahul.”

Salme, 71

Helista mobiilile sama soodsalt kui lauatelefonile

Elioni uued Minutipaketid muudavad lauatelefonilt helistamise senisest soodsamaks. Kindla kuutasu eest saad kindla hulga kõneminuteid ja nende minutite eest helistad sinna, kuhu soovid. Ükskõik, kas teed kõne tavatelefonile, mobiilile või naaberriikidesse.

Mida rohkem räägid, seda soodsam on Valikus on kolm paketti. Mida mahukam pakett, seda soodsamalt räägid. Esalt mõtlegi läbi, kui tihti ja kellele helistamiseks telefoni kasutad. Kas sulle piisab kuus 60 minutist (1,99 €/kuu), 120 minutist (3,59 €/kuu) või meeldib pikalt rääkida ja soovid 240 minutit kõneaega (6,79 €). Kui mõni kuu helistad ka rohkem, ära muretse, edasi räägid telefonipaketi minutihinnaga (Eesti-siseselt 3,5 senti/minut).

Minutipakett on soodsam
Näiteks kui rääkisid telefoniga 41 minutit kuus, maksid Elioni Kodupaketis selle eest keskmiselt 2,20 €. Uues Minutipaketis saad 1,99 € eest rääkida aga 60 minutit kuus.

Mobiilile ja lähiriiki helistad sama soodsalt kui naaberkorteris
Enam ei pea lauatelefonilt tehtud kõnede hinna pärast muretsema. Mobiilile helistad sama soodsalt kui tava-telefonile. Sama hinnaga helistad ka Rootsi, Soome, Taani, Norra, Läti, Leedu ja Venemaa lauatelefonidele ning mobiilinumbritele.

Kolme sõbraga räägi piiramatult tasuta
Minutipaketiga saad valida ka sõbranumbrid. Vali sõbranumbriteks nemad, kes kasutavad samuti Elioni lauatelefoni. Neile helistad piiramatult tasuta ja sõbranumbritele tehtud kõnesid Minutipaketi minutite hulka ei arvestata.

Soodne just Elioni klientidele
Minutipaketi kõneminutitel puudub kõnealustustasu. Tasub teada ka seda, et Minutipakett on soodne just Elioni nutiTV ja Elioni interneti klientidele – kui need ei ole tellitud, lisandub Minutipaketile alusühenduse kuutasu 6,33 €.

Kuidas Minutipaketti tellida?
Minutipakett telli lähimast Elioni poest, telefonilt 165, Elioni nutiTV ekraanilt, Elioni iseteenindusest elion.ee või kirjuta e-posti aadressile info@elion.ee.

Spordimees Eduard Leppik

Väike-Maarjasse õpetajaks tulles otustas Eduard Leppik tõsiselt sportima hakata, mille alustuseks sobis maastikujooks, vahel ka koolimaja saali nurgas kangi kergitamine. 1952. aasta detsembris kooli esikvõistlustel saavutas Eduard Leppik kergekeskaalus 207,5 kg-ga esikoha, 1953. aastal Väike-Maarja rajooni meistrivõistlustel 227,5 kg-ga. Seepeale värbas rajooni spordikomitee esimees Otto Elmar Spitz ta spordiühingu Kolhoosnik liikmeks ning nii tuli Eduard Leppikul hakata võistlema ka kergejõustikualadel ja jalgrattasõidus.

10. klassi juhatajana korraldas ta oma klassis 1953.-1954. aastal aastaringse kergejõustikuvõistluse, misjärel oli Eduard Leppik Väike-Maarja keskkooli kehalise kasvatusõpetajale Ernst Peitlile sporditöö korraldamisel väärt abiline. Pärast rajooni võistkonna koosseisus osavõttu maanoorte spartakiaadidest Viljandis ja Eesti NSV I spartakiaadist Tallinnas 1955. aastal sai Eduard Leppikul selgeks, et kergejõustiklast temast ei saa. Rohkem tähelepanu hakkas ta pöörama tõstmisele, suusatamisele ja jalgrattasõidule, ent pärast 1956. aastal treeningul saadud õlavigastust, pidi ta nendegi aladega hüvasti jätma. Lõplikku hüvastijättu spordiga see ei tähendanud, sest Leppik sattus 1954. aasta suvel juhuslikult oma pärisalale.

Eduard Leppik kirjutab: "Kõik algas nii, et 1953/54 õa kuuendad klassid kogunesid 8. juunil 1954 koolimajja, et sõita ekskursioonile Lõuna-Eestisse. kohaliku meierei veoautot ei saadud aga korda ja muid ekskursiooniks sobivaid autosid Väike-Maarjas ei olnud, mistõttu tuli üritus edasi lükata. Toidupakkidega kokkutulnud õpilased ei tahtnud sellega

kuidagi leppida. Nad otsustasid teha matka Punamäele. Ma polnud seda linnamäge ega Äntu järvi veel näinud ning läksin nendega kaasa. Veetsime vaheldusrikkas maastikus kaks unustamatut päeva. See mõjus minusse nii, et ärkas huvi ulatuslikuma sportliku rändamise vastu. Uuris in spordikomitees matkasporti nõudeid ja otsustasin korraldada I raskuskategooria jalgrattamatka. 3.-12. augustini 1954 väldanud retk Põhja- ja Kesk-Eestis vallandas minus ürgse rännukire, mis kunagi aastatuhandete eest tõi meie esivanemad Läänemere kallastele. Olin selle tungi ähmaseid virvendusi tundnud juba koolieelikuna, kui isa ja vennaga koduümbruse metsaradadel ja rabades ringi uitasime. Hiljem, kui ma juba koduüriajana kohanimedid jäädvustasin, ajas see mind surmväsinunagi teedeta ja radadeta maastikus ekslema, et aga kõiki elnenud põlvkondade jälgi üles leida ja kohanimedesse kätetud minevikuteabe mõtet tabada."

Esimese matka täitis Eduard Leppik märgi "NSVL matkaja" nõuded, mis tõmbas tähelepanu ja temast sai Väike-Maarja rajooni koolinoorte matkaorganisator. Algas innukas matkamise propageerimine, pärast mõningaid puhkepäevamatku ja 1955. aasta etapiviisilist I raskuskategooria suusamatka ilmus matkahuvilisi nagu seeni pärast vihma, kuid paljud vanemad ei lubanud noortel seiklema minna.

Eduard Leppiku spordivaldkonna tee oli nüüd teada, juurde võttis ta aga veel ühe ala – orienteerumise. Enda sõnul ei võtnud see palju aega, ent pakkus värskendavaid elamusi ja võistluspinget.

Matkamine võttis ulatuslikumaid mõtõtteid. II kategooria paadimatka Mustveest Mihhailovskojesse, II raskuskategooria suusamatka Karjala maakitsusel ja lisaks nelja I raskuska-

tegooriamatka oli välja teenitud osavõtuõigus III raskuskategooria suusamatkast Koola poolsaarel 1958. aastal, sama aasta sügisel juhtis Eduard Leppik jalgsimatka Usbekimaal. Seda retke kirjeldab rännukaaslane Lennart Meri oma raamatus "Kobrade ja karakurtide jälgedes".

1959. aastal otsustati nõukogude liidus matkamises spordijärke enam mitte omistada, meistrimärk jäi saavutamata. Nii jätkas Eduard Leppik oma õpilastega matkaalast tegevust suusamatkadega kodukandis ja Kesk-Karjalas, ratastega mööda Eestit, jalgsi Kaukaasias. Nii toimusid matkad Palamusele, Koola poolsaarele, suvel Taga-Karpaatiasse, jalgsi- ja parvematk Kesk- ja Lõuna-Uuralis.

1962. aastal kutsuti Eduard Leppik Tallinna suurte rännumeeste matkajuhiks tippkategooria jalgsimatkaale Baikali äärde. Pärast mitmeid tervisehädaid õnnestus Eduard Leppikul matkata 1965. aastal Abhaasias ja 1966. aastal Gruusias, sealsetest eestlastest ülevaate saamiseks. Saades teada tuttavate matkajate plaanist minna 1967. aastal Kaug-Põhja, tundus see Eduard Leppikule nii ahvatlev, et ta asus koormustreeningut tegema. Ta meenutab: "Käisin algul korra, ent järgmise aasta kevadest juba kaks korda nädalas, kott tellistega seljas, mööda ümberkaudseid metsi, suurendades pikemaajade ringide pikkust ja lisades kotti täiendavaid kilogramme. Juuni lõpus võisin endaga rahule jääda. /./ Nii sõitsingi tallinlastega Taimõri poolsaarele."

1968. aastal suvel tegi Eduard Leppik Mägi-Altais Beluhha ümber jalgsi ühe tiiru ja nii sai temast meistrikandidaat matkamises. Kogu sügise õppis ta matkainstruktori programmi ning 1969. aastal anti talle instruktoripaberid – vajalikud "tipu" ründamiseks. Nüüd alustas ta meistrijärgu kvalifikatsiooni-

Jalgrattamatk Põhja- ja Kesk-Eestis 1954. aastal. Juhtub äpardusi.

matka grupi komplekteerimist. Eeskirjadega ettenähtud matkakogemustega inimesi oli päris raske leida, kuid mõne kuu jooksul sai ta siiski kolm neiu (Tiiu Luht Kohtla-Järvelt, Maria Rammi Väike-Maarjast ja Anne Taimre Kadrinast) ja kolm noormeest (Voldemar Berelkovski Kohtla-Järvelt, Väino Ots Rakkest, Uno Valgerist Tartust) nõusse. Matka alguspäevadel oli meestel seljas 38, naistel ligi 30 kg. Liikuda tuli tundralaikude, kivirägastiku ja aastatuhandete eest mandrijää poolt lihvitud kaljukühmade vahel. Matk oli väsitav, sest grupijuhina oli Eduard Leppik kohustatud, sel ajal kui teised puhkasid, tegelema maastikuluurega. 6.-24. juulini kestnud matk lõppes Labõtnangis.

Terve 1969. aasta lõpu ja 1970. aasta alguse tegeles Eduard Leppik matkaruude ja -päeviku koostamisega, oma matkaalasest tegevusest ülevaate kirjutamisega ja mitmesuguste dokumentide ning iseloomustuste nõutamisega. 1970. aasta aprillis läks dokumendipakk vene keelde tõlgituna seisukohavõtuks Moskva poole teele. 5. veebruari 1971 kinnitati Eduard Leppiku meistrijärk matkamises – meistersportlase märk nr 82177.

Sama matk. Foto keskmes kirjanik Ernst Säreava ja Eduard Leppik.

Fotod: Väike-Maarja muuseumi kogust

Nüüd tegeles Eduard Leppik ainult pühapäevamatkade korraldamisega ja Rakvere Matkaklubi marsruudi- ja kvalifikatsioonikomisjoni töö juhtimisega. 1973. aastal matkati tema juhtimisel veel Peipsi äärde, 1974. aastal võttis Eduard Leppik osa matkast Setomaale. 1976. ja 1977. aastal juhtis ta koolide matkaorganisatorite matku Lahemaal. Viimast korda võttis Eduard Leppik spordivõistlustest osa 20. jaanuaril 1980, kui lõi kaasa vabatahtliku spordiühingu Jõud suusapäeval Väike-Maarjas veteranide klassis.

Sport andis Eduard Leppikule tema sõnul vastupidavuse ning oskuse ja harjumuse püstitatud eesmärkide poole püüeldes pingutada; raskete haigus- te järel tegutsemisvõimet taastada. Spordiga tegeledes suutis ta vältida alkoholi ja suitsetamist. Põhiline spordiala – matkamine – süvendas tema kiindumust kodusse ja kodumaasse, võimaldas rohkeid kokkupuuteid teiste rahvastega.

Allikas: Eduard Leppik "Minu raamat"

Marju Metsman

Triigi küla muutus taas kaunimaks

Ohtlike ja silma riivavate ehitiste lammutamisega tehti Triigi külas algust juba eelmisel aastal. Siis olid lammu-

tusobjektideks mõisa kunagine peahoone ja sepiroda.

Tänavu aprilli lõpust alates kuni juunikuuni kestsid seal taas kahe varisemisohtliku hoone lammutustööd. Täielikult lammutati Triigi mõisa töölistemaja ja laut.

Tööd teostas Aspen Grupp OÜ. Tööd olid turvatud omaniku tehnilise järelevalve poolt, kelleks oli Kalev Kivioja firmast Pajusti Ehitus Grupp OÜ. Tööde lõpptulemusega on põhjust igati rahule jääda.

Lammutustööde käigus likvideeriti lagunenenud hoonete maapealsed konstruktsioonid ja osaliselt ka vundamendid. Lammutamisel eraldati hoonete kivimaterjal, mida kogunes 1800 tonni. See purustati kivipurustis ja transporditi küla mänguväljaku territooriumile ning sellest kujundati lastele liumägi.

Muud tekkinud jäätmed (kokku 40 tonni), nagu klaas, puit, olmejäätmed, metall, utiliseeriti jäätmekäitlusfirmas ning keskkonnaohtlikud jäätmed anti üle nendega tegevale firmale.

Pärast lammutustööde teostamist planeeriti maa-ala mullaga ja külvati 1000 m² muru. MTÜ Triigi Mõis paigaldas külavanem Tarmo Rebese juhtimisel laste liumäele ka trepistiku.

Lammutustöödeks sai vald KIKist niinimetatud tondilosside programmist 15 870 eurot toetust, kokku läksid tööd maksma 18 000 eurot.

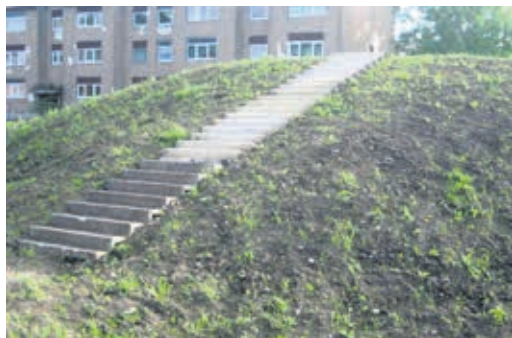
Villo Mürsep
Ehitusnõunik

Käsil on lagunenenud mõisaaegse töölistemaja lammutustööd. Foto: Villo Mürsep.

Kahe silma riivanud vareme asemel laiub nüüd kaunis haljasala.

Laste liumäele paigaldas külaselts trepistiku. Foto: 2x Tarmo Rebane.

PANDIVERE PERETALUDE PÄEV

2. augustil 2014 kell 10-18 on avatud Väike-Maarja ja Tamsalu valla talude väravad

Tutvudes Pandivere piirkonna peretaludega saad aimu nii maaelu ajaloost kui moodsaimast viljakasvatustehnoloogiast, proovida talutoimetusi, teha käsitööd, maitsta talutoitu ja osta koju kaasa kohalikke tooteid.

Kes elavad maal? Kuidas villi põllult leivaks saab? Kust tulevad piim ja või toidulauale? Milline on külasepa tööpäev? Mida tehakse talumetsas? Kust on pärit maainimeste käsitööoskused? Millised on meie lood?

Isainfol vaata Facebook: Pandivere Peretalude Päev ja www.v-maarja.ee

Tule meile külla!

Reisikaardi ja talude tutvustused saad 2. augustil Väike-Maarja muuseumist ja kõigist avatud taludest.

HÄRMA TALU Äntu küla

Elulaaditalu, kus tegeletakse maade korrashoiu, metsanduse, aianduse ja aktiivse puhkuse pakkumisega vibu- ja matkarajal.

Külatajad saavad tutvuda talu elu-oluga, saada algteadmisi vibuspordist, harjutada kätt ja silma vibutiirus või metsarajal, matkata terviserajal ja juua allikavett. Pärast aga mõtiskleda ja puhata vibukojas teelauas.

KAARLI TALU

Ärina küla

Kasvatame mahe- dat teravilja ja õlitaimi, veskis jahvatame täisterajahusid ja -helbeid, õlipressist tuleb välja külmpressõli ning leivatoas valmistab perenaine rukkileiba, speltaküpsiseid ja mitmeid teisi tervislikke küpsetisi. Korraldame talutoidu valmistamise ja leivaküpsendamise õpitubasid ning talu-ekskursioone.

Külalised saavad kuulda talu ajaloost, käia läbi vilja teekonna põllult veskisse ja oma käega leivapätsi meisterdada.

Pakume kergest kehakinnitust ning võimalust talutooteid koju kaasa osta.

Tutvustame kohalikke ettevõtteid

Paemurru talu

Indrek ja Kai Tomingas (Eipri küla)

Heidame küsimuste-vastuste kaudu pilgu Eipri külas asuva Paemurru talu kujunemisse ja tegemistesse.

Käsil on lipu heiskamine koduõuele 1995. a jaanipäevaks.

Jutuajamiselt Kai Tomingasega jäi silma ja kõrvu ehtsat taluperenaiseliku pealehakkamist ja teotahet ning temast õhkus aktiivset eluhoiakut.

1. Pilk algusaega. Kuidas ja millal talupidamine Paemurru talus alguse sai?

Paemurru talu ei ole meie esivanemate kodu. Me ostime selle talu 1984. aastal sooviga kasvatada loomi. Pärast mõningaid korrustustöid kolisime sinna elama 1985. aastal. Talu registree-

riti 1989. aastal 3 lehma ja 49 ha maaga. Talu arendes ehitasime vanadele müüridele uue lauda ja küüni.

2. Kuidas tegevus on arenenud? Kui võrdlete oma talus alustamise aega ja tänast päeva, siis mis kõik selle vahele mahub?

Kolhooside lagunemise ajal ostime omandireformi käigus Väike-Maarja kolhoosist osakute eest Eipri karjalauda koos 75 loomaga. Aastatega talu suurenes ja lüpsilehmade arv kasvas 120-ni.

2001. aastal vahetasime mõneti oma talu tegevussuunda ja läksime üle lihhaveiste kasvatamisele. Seda suunda oleme arendanud tänaseni.

3. Kui palju on tegevus aastatega laienenud?

Lihhaveiste kasvatamise kõrval on meil siiski ka paar lüpsilehma. Valmistame ise kohupiima ja koduvõid.

Lisaks oleme hakanud tegelema aiandusega. Kasvatame kevadeks tomati- ja kurgitaimi. Tänavu küündib tomatitaimede arv 1800-ni, kurgitaimi on 200. Suvel on müügiks ka juurviljad.

Praegu käib uue suurema kasvuhoo-

Perepilt 1990ndate aastate algusest.

ju ning muid aiasaadusi soetada.

4. Mis moodustab talu põhilise toodangu ja kas see on aastatega muutunud?

Põhitoodanguks talus on lihhaveiste kasvatamine. Praegu on neid 40. Loomad müüme kombinaati.

Piimast valmistame ise kohupiima, jogurtit, võid ja sõira. Nende toodang on aastatega suurenenud. Peamiselt läheb see toodang müügiks Väike-Maarja taluturul. Kevadel-suvel käime aeg-ajalt ka laatadel müümas.

5. Kui palju talutööst suudate oma perega ära teha ning kas ja millises mahus tuleb tööjõudu palgata?

Põhilise talutöö teeme ära oma perega. Abilisi palkame ainult väga kiireteks perioodideks, näiteks söödavarumise ajal. Peamiselt leiame abilised

PALMI TALU Pudivere küla

Talu tegeleb kartuli-, köögivilja- ja marjakasvatusega.

Külastajatele näitame maasikapõldu, räägime kasvatamise tehnoloogilisest poolest ning pakume müügiks värsket kartulit ja juurvilja.

SEPIKODA

Loksa küla

Loksa küla sepikojast on võimalik tellida nii tarbe- kui kunstsepi - väikestest tarbeesemetest kuni aedade ja piireteni välja. Huvilistele korraldatakse sepatöö ja savikoja õpitubasid.

Külastajad saavad tutvuda sepatöoga ning savikoja õpitoas oma kätega midagi vahvat valmis meisterdada.

TISLERI TALU

Ebavere küla (endine Kaarma Tagaküla)

Alates 1883. aastast on Tisleri talus elanud ja tegutsenud Tamme pere. Pikade aegade jooksul on talusse kogutud ajaloolist ja etnograafilist vanavara, mis on eksponeeritud ja avatud külastajatele tutvumiseks. Elumaja suures toas on originaalis säilinud 1930. aastate talutoa interjöö.

Külastajatele toimub ringkäik talus, kus taluperemees tutvustab vanu hooned, nende ajalugu ja suurt vanavara kollektsiooni.

UUETOJA TALU

Avispea küla

Uuetoa talus toimub majandustegevus pereettevõtteks Avispeamees OÜ, mis on spetsialiseerunud sertifitseeritud teraviljaseemne tootmisele.

Külastajatele näitame valmimisjärgus olevaid odra-, nisu-, herne- ja rapsipõlde, tutvustame erinevaid viljakasvatamise tehnoloogiaid ning selleks vajalikku masinaparki. Viljakoristuse ajal on soovijatel võimalus kombaineriga koos proovisõit teha.

oma külast ja sõprade seast. Osa töid teeme lastega ära talgukorras.

6. Kas ja kuidas lapsed kasvades talutöö omaks võtsid ja kas neil oli ka muid valikuid arutuse all?

Lapsed on meid alati toetanud ja abistanud, aga otseselt oma tallu tööle pole neist keegi jäänud. Oma loomult on lapsed aga kõik maainimese tüüpi. Pere on 3 last: Andres, Terje ja Tiina.

Andrese pere elab läheduses, aga ta ise sõidab transpordifirmas mööda Euroopat ringi. Põhiliselt on veoseks lilled, aga ta teenindab ka näiteks lennujaamu.

Terje pere elab

Harjumaal Rae vallas. Tema on ainukesena pere lastest jäänud talutöö juurde. Neil on seal oma talumaa ja kasvatavad lambaid, jäneseid, kanu.

Tiina on oma kutsumuse leidnud õpetajatöös, tema pere elab Põlvamaal Mammastes.

Kokku on meil 6 lapselast, kes suviti on ikka talus vanaema-vanaisa juures: toovad rõõmu ja elevust, aga on kindlasti ka omamoodi abiks.

7. Kuidas talutööd on pereliikmete vahel jagunenud ja kes, mille eest vastutab?

Töid teeme koos ja vastutame ka koos. Kõik tööd on niimoodi jagatud, et teeb see, kellel parasjagu aega ja võimalust on. Müügitöö on küll rohkem perenaise õlule jäänud.

8. Kuulute Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi. Milliseid tegevusvõimalusi seltsis osalemine on loonud ja milles olete kaasa löönud?

Põllumeeste seltsis on aktiivsed ja tegusad inimesed. Oleme ka ise seltsi kõikides ettevõtmistes alati aktiivselt kaasa löönud. Neid erinevaid ettevõtmisi on päris palju. Taaskasutuskus ja taluturg on näiteks sellised ettevõtmised, mis on suunatud seltsist välja poole, kõigile huvilistele. Ja külastajaid neis jätkub! Mul on väga hea meel, et olen osaline nende mõlema ellukutsumises ja käigushoidmises. Taaskasutuskuse tegevusse on kaasatud 9 seltsi liiget. Korra nädalas on see avatud, nii, et väga tihti seal olema ei pea ja koormavaks pole see seltsi liikmetele muutunud.

9. Seltsielu toob kindlasti vaheldust teisematesse tegevustesse, aga nõuab ka aega ja pühendumust. Põllumeeste seltsi taluturg on siinse rahva poolt omaks võetud ja seal olakse harjunud käima. Kuidas taluturul läheb ning kui palju selle käigus hoidmine aega ja energiat nõuab? Kui paljud seltsi liikmetest selle tegevusse oma aega panustavad?

Taluturg võtab omajagu aega, kuid seda ei tee ma ükski. Turupäevad on ära jagatud nelja seltsi liikme vahel ja turuga olen seotud üle nädala, kas reedeti või laupäeviti, neil päevadel on turg avatud.

Taluturg on loodud oma talunikele toodangu realiseerimiseks, aga sellega antakse võimalus kohalikele elanikele ja kaugemaltki tulijatele talutoodan-

gut osta. Turule on kõige tähtsam, et elanikud seda ikka külastaksid. Ja meie taluturul pole külastajate vähesuse üle põhjust kurta.

Kuidas praegune maaelu seis Eestis teile tundub?

Maaelu kohta ütlen niipalju, et sellega rikkaks ei saa, aga nälga ka ei jää.

Indrek ja Andres Tomingas esimese tallu soetatud traktoriga 1990. aastal.

11. Oled Eipri külaelu üks peamisi eestvedajaid. Kuidas Eipri külaseltsil läheb?

Külaseltsil läheb praegu hästi. Külamaja on pärast valmimist väga palju kasutust leidnud. Ja nüüdki on juba mitme kuu peale üritusi ette näha. Eks külaseltsi tegevus võtab ka omajagu aega, aga annab põhjust rõõmustamisekski. On tunda, et see tegevus on vajalik. Ja mul on kaks väga head abilist, kellele alati toetuda ja kellega seltsi

Pilk kodulauta 1989. aastal. Foto: 4 x Erakogu

tegevust arutada – Katrin Zirk ja Heli Nõgene.

12. Kas senine tegutsemine Paemurru talus annab põhjust rahuloluks? Ja millisena paistavad tulevikuväljavaated?

Praegu võib talueluga küll rahul olla. PRIA toetused on väga palju talu väljaehitamisele ja tegevuse laiendamisele kaasa aidanud ning on loonud kindlustunnet.

Töömaad ja pealehakkamist meie perel jätkub – kui ainult tervist oleks!

Kai ja Indrek Tomingas koos lapsepõlvaga karja uudistamas.

Foto: Egerta Laine

Paemurru talu perenaise Kai Tomingasega vestles

Ilve Tobreluts

KOOLI TALU Nadalama küla

Teravilja- ja rapsikasvatusega tegelev peretalu, kus lisaks igapäevasele talutööle tegeletakse ka paikkonna ajaloo uurimisega ning vanavara kogumisega.

Peretalude päeval saavad külastajad uudistada talumuuseumi, proovida kodusel kartulimaal kartulikonsuga kartulivõttu ja ülesse võetud mugulad koju kaasa osta, tutvuda viljapõldude ja kaasaegse põllutehnikaga, sõita traktoriga ning ligi 2 ha suurusel taluõuel raideriga muru niita.

Külastajatele on avatud kodurestoran.

KÄSPRE TALU Pikevere küla

Talus tegeletakse käsitöö ja rõivaste valmistamisega.

Talus saab näha valminud rõiva- ja käsitööesemeid ning ka ise kohapeal midagi valmis meisterdada. Külastajatele räägitakse rõivaste taaskasutamise ning näidatakse, kuidas vanast, aga heast seisma jäänud rõivaesemest midagi uut valmis meisterdada või kuidas lihtsate vahenditega kaunistada mõnda pluusi, kampsunit, seelikut või muud rõivaeset.

MARJA TALU Pandivere küla

Mustsõstrakasvatusega tegelevas talus on ca 600 kandvat ja 200 kandma hakkavat marjapõõsast. Istanduses kemikaale ei kasuta ning kogu korje toimub käsitsi. Väga vähesel määral kasvatatakse maasikaid ning sügisel on plaanis istutada ka vaarikaid.

Peretalude päeval saavad külastajad tutvuda meie mustsõstraistandusega. Vaadata, kuidas toimub marjade käsitsi korjamine ning marju maitsmiseks ka pöske pista.

ORUVESKI TALU Järvajõe küla

Lambakasvatustalu, kus tegeletakse veel ka käsitöö valmistamise ning eri-

nevate käsitöölaste töötubade korraldamisega.

Oruveski talus saavad külastajad tutvuda nii lammaste kui käsitööga. On võimalik vaadata ja proovida, kuidas lambavilla töödeldakse, kuidas see lõngakerasse jõuab ning mida veel huvitavat saab lambavillast valmistada. Töötubades saavad nii suured kui väikesed proovida viltimist.

Kohapeal on müügil perenaise valmistatud käsitöö.

OTSA TALU

Loksa küla

Mahe köögiviljakasvatusega tegelevas talus saab oma käega peenrast võtta, maitsa ja kaasa osta erinevaid köögivilju ning nautida värskest juur- ja köögiviljast salateid ja kergetid pirukaid.

PAEMURRU TALU

Eipri küla

Talu tegeleb lihhaveiste- ja köögiviljakasvatusega.

Külastajad saavad osaleda koore- ja võitegemisel, vaadata loomi karjamaal ja kanu taluõuel. Kasvuhooes on valmimas tomatid, kurgid ja paprikad.

Maitsmiseks ja kaasa ostmiseks on valmis tehtud jogurtit, kohupiima ning võid.

TUULIKU TALU

Võivere küla

Tuuliku talu on oma nime saanud talu maadel asuva endise Võivere mõisa hollandi tüüpi tuuliku järgi.

Tulevikus plaanib talu avada oma taluvärvad turismitaluna, et jahvatada lugu UNESCO kultuuripärandi nimekirja kantud Struve geodeetilise kaarest, mille üks punkt, Võivere, asub Tuuliku talu maadel.

Avatud peretalude päeval tutvustab pererahvas Struve geodeetilise kaare Võivere punkti, näitab külastajatele Struve geodeetilise kaare interaktiivset lahendust ja lubab lahkelt sisse astuda rekonstrueeritavas tuulikusse.

UNESCO maailmapärand kohustab Struve geodeetiline kaar ja sellega seotud isikud

29. mail peeti Simuna rahvamajas õpilaskonverentsi teemal „Struve geodeetiline kaar ja sellega seotud isikud“. Konverentsi korraldas mittetulundusühing Võivere Tuuleveski.

Friedrich Georg Wilhelm Struve on valitud Euroopa geodeediks 2014. Aasta geodeediks nimetamine andis põhjust Struvest taas kord põhjalikumalt rääkida ja tema tegemisi meelde tuletada.

15. juulil 2005 kanti UNESCO maailmapärandi nimekirja Tartu Ülikooli täheteadlase F.G.W. Struve geodeetiline kaar, mis on 2820 km pikkune meridiaanilõik, ulatudes Põhja-Norrast Musta Mereni.

UNESCO maailmapärandi nimekirja on kantud kaar oma säilinud 34 punktiga, millest kolm asuvad Eestis – üks Tartu tähetornis ja kaks Virumaal: Simuna-Võivere baasjoone otspunktid.

Struve juhtimisel aastatel 1816-1855 toimunud töödel on väga suur tähtsus maa kuju ja suuruse määramisel ning astronoomia, geodeesia ja kartograafia arengus. Kaare mõõtmine on ka erakordne näide eri maade teadlaste ja valitsejate koostööst teaduslikul eesmärgil.

Kaar läbib 10 riiki – Norra, Rootsi, Soome, Venemaa, Eesti, Läti, Leedu, Valgevene, Ukraina ja Moldova. Riikide ühise avalduse UNESCO-le esitas 2004. aasta jaanuaris Soome.

F.G.W. Struve (1793-1864) oli Tartu Ülikooli kasvandik, kes 1813-1820 oli Tartu tähetorni observaator, 1820-1839 tähetorni direktor ning astronoomia-professor. Ta oli Peterburi Teaduste Akadeemia akadeemik ja pärast Tartust lahkumist Pulkovo observatooriumi direktor. Struve oli peategelane ka Liivimaa trigonomeetrilisel mõõdistamisel.

Konverentsi korraldaja Liivika Harjo avasõnade ja vallavanem Indrek Kesküla tervituse järel juhatas konverentsi sisse maa-ameti spetsialist Karin Kollo, kes peatus Struve geodeetilise meridiaanikaare UNESCO maailmapärandi nimekirja kandmise ja Eestis asuvate otspunktide tähistamisega seotud olulisematel pidepunktidel. Ta loetles aastate viisi, milline tegevus millele järgnes. Oluline koht selles nimistus oli Simuna -Võivere baasjoone otspunktide uuenemisel, nende infotahvlite ja viitadega varustamisel ning juba mitu aastat Struve kaarel toimunud matkadel.

Peaettekandja oli seekord Tartu Observatooriumi teadur Tõnu Viik, kelle ettekande teemaks oli „Struve geodeetiline kaar“.

Tõnu Viik rääkis selgemaks Struve mõõdistamise põhimõtted ja eesmärgid. Mõõtmisel olid abiks mõttelised kolmnurgad, rajati triangulatsioonivõrk, määrati vajalike punktide asimuudid. Mõõdistamisel oli kaks peamist eesmärki: see aitas kaasa täpsete topograafiliste kaartide koostamisele ning teaduslikuks eesmärgiks oli selgitada välja, kui lapik maakera tegelikult on, kui lapikud on maakera poolused.

1928. a. külastas Struuet Tartus C. F. Tenner, kes oli topograafilisi mõõdistamisi teostanud Leedu, Valgevene, Uk-

raina ja Moldova aladel. Struve teostas mõõdistamisi Eesti, Läti ja Venemaa aladel. Tartus pandi alus edasisele koostööle. Ettekandest saime teada ka, et peamised kaasaitajad Struve kaare UNESCO maailmapärandi nimekirja kandmisele olid Soome maa-ameti esindajad ja oluliseks toetajaks Venemaa.

Tõnu Viik, Karin Kollo ja Mairold Kakko – kõik nad on Struve teemaga tihedalt seotud ja on siinsele töörühmale väga head koostööpartnerid.

Struve on pärit Saksamaalt Schleswig-Holsteini liidumaalt. On huvitav fakt, et samast kohast on Tartusse jõudnud lisaks Struvele veel kaks teist astronoomi. Struve tütre Olga otsesed järeltulijad elavad praegu Rootsis.

Mairold Kakko Eesti Geodeetide Ühingu rääkis teemal „Friedrich Georg Wilhelm Struve - 2014. aasta geodeet“.

Ta alustas küsimusega, mis on geodeesia? Geodeesia on maamõõtmine. Sellel on kolm suunda:

- teaduslik suund – täppismõõdistamine, GPS-süsteem jne;
- rakenduslik suund – ehitamiseks ja projekteerimiseks vajalikud mõõtmis-

Konverentsi korraldaja Liivika Harjo (vasakul) abilistele tänusõnu ütlemas. Foto: 2 x Ilve Tobreluts

tööd;

- maamõõtmise ehk kastastrimõõdistamise suund.

Mairold Kakko andis ülevaate Euroopa geodeetide ühendusest ja selle toimimisest. Selles on 34 liikmesriiki, kõik Euroopa Liidu liikmesriigid sinna ei kuulu, aga ühenduses on ka teisi liikmeid, neid, kes Euroopa Liitu ei kuulu. Igali riigil on 2 delegaati ja 1 hääli, seega on kõigil võrdne esindatus. Kaks korda aastas saadakse kokku, iga kord erinevas riigis. 2012. aastal otsustati kuulutada 22. märts Euroopa geodeedi päevaks ja otsustati see igal aastal pühendada ühele geodeesia suurkujule, väljapaistvale geodeedile ajaloost.

2012 – **Gerardus Mercator** (Belgia)
2013 – **Galileo Galilei** (Itaalia)
2014 – **Wilhelm Struve**
2015 – **Eukleides** (Kreeka)

Ettepaneku Struve valimiseks 2014. aasta geodeediks tegid Eesti, Läti, Venemaa, Soome ja Rootsi. Enamus riike oli Struve valimise poolt. Vaid Hollandi esindajad arvasid algul, et Struve ei ole piisavalt tuntud. Tugev argument oli see, et Struve oli seotud nii paljude riikidega – 10 riiki, mida kaar läbib ning Saksamaa ja Taani (Schleswig-Holstein, kust Struve pärineb, kuulus sel ajal Taani koosseisu). Geodeetide ühing on välja andnud Struve almanahhi.

Simuna Kooli õpilane Mona Seppern esines teemal „UNESCO maailmapärandi nimekirja“. Ta tutvustas ja näitas pilte UNESCO maailmapärandi objektide kohta. Neid vaadates tekkis päris uhke tunne, et Struve geodeetiline kaar kuulub nii väärkaske nimekirja.

MTÜ Avanduse Külaselts esindaja Reet Maadla rääkis, kuidas on püütud väärtustada Struve pärandit Simunas. Struvest ja tema kaarest ei teatud tegelikult suurt midagi. Teati vaid Katku tulpa. Maa-ameti initsiatiivil käidi 2001. a ja 2002. a Võivere otspunkti asukohta täpsustamas. Kaevamistel osales ka tookordne Avanduse vallavanem Jüri Aavik. 2007. a, kui möödus 180 aastat Struve geodeetilise kaare Simuna - Võivere baasjoone mõõdistamisest, korraldati Avanduse mõisas konverents „Avanduselt UNESCO maailmapärandisse“. Sisuka konverentsi korraldamise eestvedaja oli tookord Reet Maadla. Konverentsile kutsuti esinema inimesi, kes selle teemaga olid tegelenud: Tõnu Viik, Jüri Randjärv, Heiki Potter, Ivar Treikelder, Reet Mägi, Karin Kollo jt. Selleks, et teema kohalikele rohkem mõju avaldaks ja mees püsiks, pandi kõik kättesaadavad materjalid kokku väikeseks brošüüriks.

Sellest konverentsist ja konverentsile järgnenud vestlusringist saigi alguse Simuna-Võivere punktide tähistamise lugu. Moodustati komisjon, kes hakkaks tegelema otspunktide tähistamise küsimustega. Seal samas peeti kohe ka esimene koosolek, kus pandi paika esimesed ülesanded. **Olgu nimetatud siinkohal ka töörühma liikmed: Karin Kollo, Reet Mägi, Jüri Aavik, Reet Maadla, Ellu Moisa, Mart Pruul, Liivika Harjo, Kalev Viiksaar, Ilve Tobreluts.** Liivika Harjo ja Kalev Viiksaar

olid siis alles hiljuti elama kolinud Võiverre Tuuliku tallu, mille õues Võivere otspunkt asus. Nende jaoks oli see teadmine väga uus, aga nad olid kohe meelsasti nõus töörühmas kaasa lööma ja selle teemaga tegelema. Töörühma tegevusse kaasati muinsuskaitseameti esindajad, valla spetsialistid ja Eesti Geodeetide Ühing ning tulemused ei lasknud end kaua oodata. Kululus 5 aastat ning Võivere otspunkt oli tähistatud klaaspüramiidiga, mõlemad otspunktid olid varustatud infotahvlitega, korrastatud ja viidastatud. On suur õnn, et Tuuliku tallu sattusid elama noored ja tegusad inimesed, kelle eestvõttel on nüüdseks restaureeritud Või-

vere otspunkti lähedal asuvat tuuleveskit, see on saanud kauni välisilme ning sinna sisse kavandatakse Struve-Tenneri muuseumi. Tänavu korraldatakse neljandat korda matk Struve kaarel.

Oleme ise nende tehtud töödega Struve geodeetilise meridiaanikaare teemal teadlikumaks saanud ning meil on, mida huvilistele laiemalt tutvustada.

Simuna Kooli õpilane Andris Pent esines teemal „Karl Friedrich Tenner – eestlasest Venemaa Keisririigi geodeet ja astronoom“. Ettekanne rääkis Eestimaa mehest, Auvere mõisavalitseja pojast Karl Tennerist kui Vene geodeesia rajajast, kes muu hulgas tegi ka esimesed täpsed topograafilised mõõdistamised Venemaal. Olles ise sõjaväelane polkovniku auastmes, olid sõjaväelased talle mõõdistamistöödel paljuskki abiks.

Teemal „Ferdinand von Wrangell“ rääkis Roela Kooli õpilane Pilleriin Jõepera. Kõne all olid Roela mõisa Wrangelli merereisid ja saavutused ning tema sõprus Struvega. Wrangell ja Avanduse mõisa omanik F. B. Lütke määrgistasid 1849. a Struve kaare Simuna otspunkti.

„F.B. Lütke geograafi ja Avanduse

mõisa omanikuna“ oli Tallinna Ülikooli magistrandi Svetlana Gornostajeva ettekande teema. Juttu oli Lütke ekspeditsioonidest, ümbermaailmareisist, avastustest ja uurimustest, tema laialdasest tegevusest Eestis ja Vene Geograafia Seltsi esimehena, suhtlemisest kuulsate naabermõisate omanike Krusensterni, Wrangelli ja Baeriga jne. Ettekanne oli väga põhjalik. On heameel, et nüüd on Eestis üks asjatundja rohkem, kellelt Lütkega seonduva kohta infot saada.

Heiki Potter, kes algusest peale (1991. a) on olnud Struve teemaga seotud, rääkis geodeetide Struve kaarega seotud rahvusvahelisest koostööst. Samuti meenutas ta Struve kaare mõõdistamise punkte Eestis, mida oli kokku 22, siit ümbruskonnast näiteks Ebavere ja Emumäe ning Koeru ja Haljala kirikud.

Harri Potter ja Ivar Treikelder on andnud välja raamatu „**Geodeesia ja kartograafia läbi aegade**“, mis käsitleb maamõõtmise ja kaardistamiskultuuri ajalugu sõnas ja pildis. See raamat on nüüdsest huvilistele saadaval ka Simuna, Väike-Maarja, Kiltsi ja Triigi raamatukogudes.

Aitäh Liivika Harjole selle huvitava ja hariva Struve teemat põhjalikult käsitletud konverentsi eest ja jõudu Struve pärandi edasisel tutvustamisel!

Ilve Tobreluts

Simuna Vabadussõja ausammas – 25

23. juunil

kell 13.00 tähistatakse Simunas Vabadussõja ausamba taastamise 25. aastapäeva.

kell 14.00 kontsert „Hingemuusika“ Simuna kirikus. Esinevad Sigrid Kuulmann-Martin (viilul) ja Kirill Boev (orel).

Vaba sissepääs.

27. Pandivere päevade külakonverentsid olid Võivere ja Pudivere külates

Tänavused Pandivere päevad said avalöögi, nagu tavaks, külakonverentsidega. Seekord olid välja valitud Võivere (44 elanikku) ja Pudivere külad (42 elanikku). Meenutati nende külade ajaloo

Simuna naisrühm Võiveres esinemas.

gu, arutleti külaelu tänavusel teemadel ja saadi osa pidupäevakontserdist.

Võivere külakonverents

Võivere külakonverentsile Tuuliku tallu kogunes 27. mail üleöö uskumatult jahedaks ja tuuliseks muutunud ilmale vaatamata üle kolmekümne osaleja, külaelanikke neist 11.

Kokkusaamine algas kontserdiga. Meelelahutust olid pakkumas Simuna rahvamaja isetegevuslased: laululapsed Kristella Luht, Mona Seppern, Andry Pent ja Andris Pent (juhendaja Angela Raik) ning naisrahvatantsurühm (juhendaja Auli Kadastik). Kuigi tantsrühm tänavu suurele üldlaulu- ja tantsupeole ei sõida, oli neil teiste tantsude kõrval ka tantsupeo kava kuuluv „Puudutuse aeg“ kenasti selge.

Pärast kontserti pakkus Võivere tuuleveski osalejatele jaheda tuule eest varju. Väike-Maarja muuseumi juhataja Marju Metsmani ettekanne heitis pilgu Võivere mõisa ja küla kujunemislukku. Sellele lisas omapoolseid meenutusi erinevatest aegadest põline sealtkandi elanik, praegu naaberkülas elav Jüri Kalvet. Vanemad inimesed meenutasid oma kooliaega ja läheduses asuvat endist Kurtna koolimaja, milles kool tegutses sadakond aastat (asutati 1864). Viimased ligi 30 aastat on endine koolimaja tühelt seisnud, on praegu eramanduses ega kanna enam paikkonnale olulist funktsiooni.

Liivika Harjo Tuuliku talust rääkis taluüel asuva Struve meridiaanikaare Võivere otspunkti tähise kõrval restaureeritud tuuleveskist, kuhu on plaanis sisustada Struve-Tenneri muuseum, ja rääkis Struve teemaga seonduvast laiemaltki. 23. augustil toimub 4. matk Struve kaarel. Selleks ajaks saab tuuliku ühte ruumi paigaldatud osa Struve kaare interaktiivsest ekspositsioonist ja huvilistel on võimalus seda seal uundistada.

Tuuliku üks ruum kavandatakse

edaspidi küla ajaloo materjali kogumiseks. See kindlasti liidab külarahvast omavahel rohkem suhtlema ning ühiselt külale olulisi asju ajama. Ja küllap saadakse siis rohkem teada ka Struve

mai külmavõitu õhtul 26 osalejat, nende seas külaelanikke, nagu Võivereski, 11.

Väike-Maarja Muuseumi juhataja Marju Metsman juhatas Pudivereski konverentsi sisse ajaloomeenutustega nii Pudivere külast kui endistest Liinemõisa ja Pudivere mõisatest. Külaelanike poolt täiendas tema ülestähendus Raivo Talvis, tuginedes lisaks oma mälestustele paljuskki ka kodu-uurija Heino Rossi poolt Pudivere kohta kirjapandule. Jaanus Raidlo aga rääkis oma pere loo 20 aasta tagusest Pudiverre elama kolimisest.

Pudivere on andnud Eesti kultuurilukku mitmeid tuntud inimesi. Pudiveres sündis kirjanik Eduard Vilde, kelle sünnikohta tähistab koguni kaks mälestuskivi – üks mõisa juures ja teine mõisast veidi eemal, rahva suus levinud nimega Pelgulinnas. Siiani on õhus küsimus, kumb neist on kirjaniku tegelik sünnikoht? Vahest õnnestub kodu-uurijatel sellesse selgust luua! Siit on pärit tänavune F. J. Wiedemanni keeleauhinna laurea, rahvaluuleteadlane, kirjandusmuuseumi vanemteadur, akadeemik Arvo Krikmann. Pudivere mõisa alla kuulunud Nadalama ridakülas elas Eesti üks esimesi kontserdi- ja oratooriumilauljaid (sopran) Paula Brehm (Paulaline Vilhelmine Brehm-Jürgenson), kelle esinemistee viis Eesti kõrval mitmesse Euroopa riiki.

Muusikalist meelelahutust olid Pudiveres pakkumas Väike-Maarja kapell Sirili (juhendaja Sirje Sõnum), kes harukordselt vilule ilmale vaatamata, suutis pillidest kauneid helisid välja võluda.

Arutelust valajuhitud koorus välja ka külaelanike praegune suurim mure – bussiliiklus. Küla läbib õpilasliini, mis võiks lisaks õpilastele ja lasteaiaslastele ka muud küla rahvast teenida, see oleks mitmetele lahenduseks ja aitaks vajadusel liikuma pääseda.

Vahest õnnestub vallajuhtidel sellele küsimusele külarahva kasuks lahendus leida!

Aitäh kõigile, kes tulid, meenutasid ja arutlesid, aitäh Võivere ja Pudivere rahvale, aitäh esinejatele ja aitäh külalistele!

Külakonverentsid kutsuvadki külarahvast põhjalikumalt mõtlema ja

Pudivere elanik Raivo Talvis meenutamas ja oma mälestusi rääkimas.

Kapell Sirili Pudivere konverentsil.

meenutama, kuidas elu läbi aastate on kulgenud ja võrdlema sellega, kuidas praegu läheb. Küllap aitab see kaasa ka omakülalaste süvenemisele külaelanikes - vähemasti oli see külakonverentsid 2001. aastal ellu kutsunud Pandivere päevade korraldustoimkonna üks konverentside korraldamise eesmärke.

Külakonverentsi peeti Pudiveres tegelikult juba teist korda. Pudivere päevade külakonverentside korraldamiseks andis omamoodi tõuke just 1998. a Pudivere mõisa esisel valla arengu- ja eelarveosakonna juhataja Peeter Albi eestvõttel korraldatud külaeluteemaline konverents „Külaliikumise edendamise võimalustest Väike-Maarja vallas“. Osalema olid siis palutud valla kõigi külade esindajad ning nende ko-

haletoomiseks korraldati ka bussitransport. Peaesinejaks oli tookord Eesti külaliikumise aktivist Mikk Sarv. Tema kõrval astusid aga üles ka tollane Väike-Maarja kirikuõpetaja Tauno Teder, põllumeeste seltsi esimees Mart Lepik ja internetipunkti tegevuse koordineerija Reet Kõiv.

Nüüdseks on valla küladele ring peaaegu peale saanud. Külakonverentsid pole jõudnud veel nelja külla: Rastla (35 elanikku), Uuemõisa (19 elanikku), Sandimetsa (11 elanikku), Vorsti (7 elanikku). Vahest jõuab kylluke Pandivere päevadest mõnel järgmisel aastal ka neisse väikestesse küladesse.

Ilve Tobreluts

UNESCO maailmapärand kohustab

UNESCO maailmapärandi nimekirja on kantud 981 loodus-, kultuuri- ja segaobjekti 160 riigist. Eestist on kantud sellesse nimekirja kaks objekti – Tallinna vanalinn ja Struve geodeetiline kaar, mille kolmest punktist kaks, Simuna-Võivere baasijoonel otspunktid, asuvad meie koduvallas.

Mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski üheks tegevuseesmärgiks on tegeleda Struve geodeetilise meridiaanikaare teema tutvustamisega. Siiani on huvilisteks olnud peamiselt täiskasvanud. Kuid külastades igal õppeaastal ühte kodulootundi Simuna koolis, et Struve kaare teemat õpilastele viia, olen märganud, et aina rohkem oskavad teema kohta küsimusi esitada ka õpilased.

Seepärast sai eelmise aasta sügisel alustatud projektiga „UNESCO maailmapärand kohustab“, mille eesmärk oli Struve kaare teemaga seonduvat tutvustada meie piirkonna koolide 7.-9. klasside õpilastele. Projekti käigus tutvuti ekspositsiooniga Tartu tähetornis ja Tartu observatooriumis, vaadati AH-HAA keskuses planetaariumietendust, mõõdeti maad ja tutvuti kaasaegsete maamõõduriistadega ning saadi ettekujutus sellest, kuidas omal ajal mõõtis maad Struve, koostati õppematerjalid, millega teemat tutvustada koolis ning osaleti kuulajana või sõnavõtjana konverentsil „Struve geodeetiline kaar

ja sellega seotud isikud“.

Aitäh kõigile õpetajatele ja õpilastele, kes projektis osalesid! Eriline tänu kuulub Simuna kooli, Salla põhikooli ja Roela kooli õpetajatele ja õpilastele! Olen kindel, et nende koolide projektis osalenud õpilased on teemast palju teadlikumad.

Kahju, et mittemest kutsutud koolist ei olnud võimalik osa võtta mitte ühestki tegevusest. Elades piirkonnas, mis on märkimist leidnud UNESCO maailmapärandi nimekirjas, on meie

kohustus teemat tunda ja sellest uhkusega meie külalistele rääkida. Tallinnas pääsevad vähesed külalised jalutuskäigust vanalinn ja vaevalt, et Hiinas vaatab keegi teadmatusega Suure Hiina müüri poole. Sellises väärikas seltskonnas oleme Struve kaare Simuna-Võivere baasijoonel otspunktidega!

Järgmine võimalus teemaga tutvustada, on koguneda 23. augustil kell 11 Simuna otspunkti juurde ja läbida umbes 5 km teekond Võivere otspunkti. Võiveres ootab matkalisi soe supp, kringel ja küllaline, kes Struve teemat huvilistele tutvustab. Auto saab jätta Simunasse ja pärast ürituse lõppu toob buss matkalised Võiverest Simunasse tagasi.

Liivika Harjo

mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski juhatuse liige

27. Pandivere päev:

Seltsimaja näitering tõi lavale „Vedelvorsti“

Pandivere päevade näitemänguõhtul etendus Väike-Maarja seltsimajas üks näitekirjanik Hugo Raudsepa karakteriloomingu tippu kuuluvaid külakomöödiaid „Vedelvorsti“.

Pea kaks tundi kestnud komöödia tegevus viis vaatajad 20. sajandi algusaja kroonuvalla Näsnäruda tallu.

Etenduses astusid üles:

Anti Aosaar – Kustav, Näsnäruda noorperemees

Lilian Rikken – Mari, Näsnäruda perenaine

Heiki Pärnamägi – Joosep, sulane

Ülle Püvi – Maali, teenijatüdruk
Vello Õunapuu – Eedo, karjane
Jaanus Kangur – Ristimetsa Tanel, kiriku võõrmünder

Riina Kink – Tiitu, Taneli tütar
Väino Pall – Iõõtsmoonik

Etenduse seadis lavale näitejuht Tiit

Lilian Rikken (Näsnäruda perenaine) ja Jaanus Kangur (kiriku võõrmünder).

Tänusõnad toreda näitemänguõhtu eest Aare Treialilt.
Foto: 2 x Ilve Tobreluts

Alte, valgustuse ja heli seadis Kalev Pärtelpoeg.

Tegemist oli esietendusega. Loodame, et seltsimaja näitering esineb väga hästi õnnestunud ja toreda näitemänguga veelgi ning selle lustakast sisust saavad paljud osa.

Pandivere päeva laadalava

Seejärel, kui Pandivere päeva avamise puhul oli Lurichi vaimust innustunud noor pandiverelasest tulehoidja kutsuva majakana Väike-Maarja maadlusmeeste kukile tõstetud, olid Väike-Maarja valla noored juba valmis hooaja jooksul omandatud tantsu- ja laulunumbritega rahva ette astuma.

Esimese kontserdi sel päeval pakusid seltsimaja saalis muusikakooli õpilased.

Edasi kandus laulu- ja tantsurõõm laadaplatsile.

Laadaplatsi kontsertprogramm oli üles ehitatud põhimõttel: juunioritest seniortiteni.

Esimestena astusid üles valla noorimad isetegevuslased.

Kuulda-näha sai Väike-Maarja lasteaias (õpetaja Sirje Sõnum) ja Kiltse laululapsi (Rene Põllumaa). Laulude vahel oli võimalik vaadata alati vaimukaid ja kunstiliselt küpseid tantsunumbreid trupilt Maarjake Anneli Kalamäe juhendamisel.

Kontserdi teises osas sai peokülali-

ne kuulda ja näha Väike-Maarja koolilapsi.

Lavale astusid laulutüdrukud õpetaja Kaia Klačani juhendamisel, tantsutrupp Big klade Ivi Lõometsa juhendamisel. Selle kontsertosa raamiks olid idamaised rütmid tantsutrupilt Kalita Kerli Võrno juhendamisel.

Laadalaval toimunud kontsertesinimeste ankruks olid valla seniorkollektiivid.

Laulurõõmu jagasid publikuga naisansambel Härmalõng ja segakoor Helin Valve Libene juhendamisel.

„Kui Ilse Tutt 1971. aastal Saksamaal oma 90-aastase ämma jaoks tantsusamme lihtsamaks seadis, polnud tal aimugi, et paneb aluse nüüdseks pool Euroopat vallutanud seniortantsu liikumisele,“ kirjutas Rein Sikk paar aastat tagasi Eesti Päevalehes

Sellest kirest on na-

katunud ka Väike-Maarja tantsurühma Kuremarjad tantsijad Ilme Seina juhendamisel, kes tiirutasid väikesele vihmasabinale vaatamata jätkuvalt lustlikult seniortantsudega.

Kontserti konfereerisid Väike-Maarja seltsimaja teatriringi noored Tiina Rummi juhendamisel.

Oli taas meeleolukas päev, kust ei puudunud ka – kas siis suure või väike-se algustähga – Tilk ja Päike ...

Tiina Rumm

Viilul muusikakooli tänavune lõpetaja Kirke Tobreluts, klaveril õpetaja Rutt Vilu.

Foto: Ellu Moisa.

Esinemisyärg on Väike-Maarja lasteaias mudilaste käes (juhendaja Sirje Sõnum).

Foto: Ellu Moisa.

Segakoor Helin (dirigent Valve Libene).

Esineb tantsutrupp Maarjake (juhendaja Anneli Kalamäe).

Foto: Ellu Moisa.

Laadamelu: oli rohkesti müüjaid ja jätkus ka uudistajaid.

Kuremarjade hoogne seniortants.

Raamatulaat pakkus huvitavat lehitsemist ja sealt leiti ka nii mõndagi kaasavõtmiseks.

Foto: 4 x Ilve Tobreluts

Noortekeskus Pandivere päeval

Mitmed aastad on Väike-Maarja noortekeskus pakkunud Pandivere päeval tegutsemislusti lastele ja noortele, seda ka sel aastal. Juba teist aastat on meil suurepärase võimalus teha töö- tuba oma telgi all. Telk sai muretsesud ESF projektirahadest 2013. aastal eesmärgiga pakkuda noorsooteenuseid ka väljaspool noortekeskuse seinu, kaitsmaks tegutsejaid nii vihma kui ka kuumapäikesest.

Sel aastal oli lastel võimalus osaleda traditsioonilisel joonistusvõistlusel, mille teema oli „Minu kaisukas“. Joonistusvõistlusel osales 30 last. Joonistusvõistluse võitjad selgitas välja erapooletu žürii: Pandivere päevade laadamelust kutsusime inimesi valima oma lemmikut ja nii sündis nimede taha kriipsude hulk, mis kokku lugemisel andis paremusjärjestuse: suuremad lapsed: Kristel, Geidi, Siret, Marit, Pilleriin, Egle ja Evelin ning mudilased (eelkooliealised): Aaron, Siim, Lenna, Gregor ja kõigest 2-aastane Jete.

Kõigile olid auhinnaks kunstitarbed. LAPSED, KEL OMA AUHIND

KÄTTE SAAMATA, TULGE NOORTEKESKUSESSE – TEIE AUHIND OOTAB!

Väga populaarseks osutus loterii „Iga loos võidab“, mille tulu läks laste käsitöövahendite soetamiseks.

Tegemist oli veel teisigi, sai märke teha ja niisama joonistada, samuti oli võimalus saada näomaaling ning tekil istudes jalgu puhata.

Päev oli suurepärase ja tegutsemist täis, lapsi ja noori jagus tervesse pikka päeva!

Et kõike seda jõuda on vaja suurt hulka abilisi, suured tänud teile:

Väike-Maarja Vallavalitsus – kes toetas alati auhindadega, Richard, Eikki, Kristel, Siret, Egle, Evelin, Deisy, Mona, Kai – tänu teile said töötoad ja loterii tõrgeteta sujuda ja Aare – kes Sa ikka telgi üles aitas panna!

Kaunist suve kõigile!

Väike-Maarja noortekeskuse nimel
Meeli Veia

Foto: Ellu Moisa

„Olgem tulijaile majakaks“

Pandivere päeva laulu- ja tantsupidu

Kui on laulu- ja tantsupidu, siis peab olema ka rongkäik. Valla ise-tegevuskollektiivid rivistusid Jakob Liivi parki, kõigil kaasas kollektiivi atribuutika. Lapsed said õhupallid, mis tänu heeliumi kergusele kippusid taeva laotusse kaduma. Puhkpil-li mürtsudes, meie sini-must-valge ja valla lipu lehvides jõudsimme Ebaverre laululavale.

Pärast vallavanem Indrek Kes-küla tervitust, peojuhtide Martha

Abneri ja Raimo Maasiku sissejuha-tust alustasid rahvatantsijad, jätka-sid lasteaialapsed, pasunakoorid, ja siis vaheldumisi kapellid ja tantsi-jad. Ainsa laulukoorina astus südilt lavale Väike-Maarja gümnaasiumi mudilaskoor. Kui on laulu- ja tant-supidu, siis tulevad kõik esinejad lõputantsuks lavale. Meie peol toi-mus see „Oige ja vasemba“ saatel.

Seejärel tänati kollektiive ja nen-de juhte: Väike-Maarja lasteaialap-sed ning ka-

Tarapita tantsijad ning Egne Liiva-laid, Maarjakelluke ja Aino Lukman, Simuna Kapell ja Eve Sarnet, Laek-vere naisrühm ja Auli Kadastik, Uht-na Pasunakoor ja Jüri Takjas, Väike-Maarja Pasunakoor ja Vallo Taar ning peo lavastaja Egne Liivalaid.

Enamik esitatust oli selle aasta suure laulu- ja tantsupeo reper-tuaarist. Pidulaskus rõõmu nii esi-nejale kui vaatajale.

Muusika nakatab! Arvan, et kõi-ge nooremad esinejad lasteaiast ja gümnaasiumist said kaasa lau-lupeopisiku. Sellega olid kogenud kollektiivid uutele peolistele ma-jakaks ja meie peod jäävad kestma ajast aega.

Aare Treial

Pidupäeva rongkäik on alustamas tee Jakob Liivi pargist Ebaverre.

Väike-Maarja pasunakoor ootamas rongkäigu tulekut Kaarma ristis.

Laulu- ja tantsupeorongkäik jõudis Ebaverre.

Gümnaasiumi mudilaskoor.

Tarapitalaste „Isad ja pojad“.
Foto: 6 x Ilve Tobreluts

Tantsulust.
Foto: Heili Nõgene

Pilk publikule.

Georg Lurichi teemaseina avamine

2012. aastal mõl-gutasime muutu-vas Väike-Maarja muuseumis mõt-teid püsinäituste vahetusest. Tekkis idee kuulsaima väikemaarjalase Georg Lurichi mä-lestuse jäädvusta-misest ja teema-seina loomisest. Eesti spordimuu-seum oli nõus oma kogudes leiduva ja leiduva põhjal vastavat näitust koostama ning varasema 8 pildi-ga väikese stendi asemel kajastab maadleja Georg Lurichi elu nüüd terve 17 ruutmeet-rine teemasein, mis omakorda on heaks seletuseks 2016. aastal Väike-Maarjasse rajata-vale Georg Lurichi mälestussambale.

Näitus kajastab ülevaatlilikult Georg Lurichi ja omaaegse raskejõustiku lugu. Lood Lurichi jõust, võitudest maailma tugevamate meeste üle ning tema keha ilust ja vaimu teravusest liikusid omal ajal suust suhu. Nii sooviti maailma eri paigus teda oma silmaga näha. Eri-nevate kaartide abiga on kokku viidud olulisemad paigad, kuhu Lurich oma eluajal jõudis, välja on toodud vägeva-mad „trikid“, mis Lurichile klassikalise maadluse kõrval kuulsust tõid. Hea on teada, et nende paljude paikade kõrval maadles Lurich ka muuseumist üle Pika täna asuvas nn vana postkontori teise korruse saalis. Kuulsa mehe kohalolu ja tegude tunnistamise osasooivijaid oli rohkelt, mistõttu paigutati akende kohale redelid, mille abil teise korruse akendest sisse vaadata ja nii kuulsa Lu-

Eesti spordimuseumi direktor Daimar Lell ja Marju Metsman Lurichi näituse avamisel. Foto: Ellu Moisa

richi maadlemist uudistada. Esemetest on teemaseina sees eksponeeritud kujur Georgi Markelo-vi Georg Lurichi kipsist büst, Lurichi mälestusvõistluste medalid 1950-60 aastatest ning 56. Georg Lurichi mäles-tusvõistlused kreeka-rooma maadluses 24. aprillil 2011 Väike-Maarjas, Lurichi mälestusvõistluste rändauhind kreeka-rooma maadluses aastatest 1956-2004, samuti Berliini Lurichi-nimelise spor-diklubi 100. aastapäeva karikas.

Georg Lurichi teemasein valmis Väike-Maarja Muuseumisõprade Seltsi kaasabil: näituse graafiline osa Leader-programmi toel, ruumi kaasajastamist toetas kohaliku omaalgatuse prog-ramm.

Marju Metsman

„Olgem tulijaile majakaks“ oli ka Pandivere päeva mõistatuse lahendus

Tänavuse Pandivere päeva moto oli „Olgem tulijaile majakaks“. Ristsõna aitas selgi korral motot lahti mõtes-tada – küsiti tegusid ja tegijaid, mis ja kes mitmes mõttes majakaks, nii kohapeal kui kauemal tulijaile. Õigeid lahendusi tagastati 37.

Lahendanute vahel loositi välja 6 auhinda: Marju Metsmani koosta-tud Väike-Maarja seltsimaja juubeli-raamat „Sajand seltsielu südames“, „Simuna kirikukroonika 1691-1919“ (toimetaja Janis Tobreluts), valla au-kodaniku Eduard Leppiku eluloo-raamat „Minu raamat“, Martin Suuroja „Eesti hiiepuud“, Martin Suuroja ja Kalle Suuroja „Virumaa loodusmo-numendid“ ning Maarjalille poe välja pandud kaunis tasside komplekt – majakapiltidega, igati moto- ja päe-vakohane.

Auhinnavõitjaks osutusid see-kord: Marina Markelova, Olev Leis-son, Kristiina Tomingas, Kairi Pal-miste, Merike Vaimel ja Lisett Mün-ter. Palju õnne! (Kellel auhind veel kätte saamata, helistage palun tele-fonil 506 5421, Aare Treial).

Palju tänu auhindade väljapanija-te! Aiäh kõigile lahendajatele!

Kodukanditeemalist mõistatust on olnud võimalik lahendada viien-dast Pandivere päevast peale 1992. a. Kõigi nende mõistatuste autor on olnud siinset kultuurilugu väga hästi tundev Irene Kaldma. Palju tänu ja jõudu järgmiste mõistatuste kokku-panekuks!

Ilve Tobreluts

Väike-Maarja gümnaasiumi külastasid Comenius projekti partnerkoolid

Maikuus oli Väike-Maarja gümnaasiumi perel au vastu võtta külalisi Comenius projekti „Muusika liigutab Euroopat“ raames Soomest, Lätist, Ungarist, Itaaliast ja Saksamaalt. Iga riiki esindas neli õpilast ja neli õpetajat, kokku 40 külalist.

Saabumispäeva õhtu veedeti koos peredegaga.

Reedene päev möödus koolikeskselt ning algas direktori tunniga. Direktor Raili Sirg mets tutvustas meie kooli ja Eesti haridussüsteemi. Pärast seda said külalised osaleda klassitundides. Nii nagu eelnevatelgi projektikohtumistel Saksamaal ja Soomes, pidid kõikide maade esindajad esitama väikese etteaste. Seekord oli korraldajate soov, et tutvustatakse lühidalt oma maad ning lauldakse rahvalaule. Külalised andsid kaks kontserti: esineti algklasside ja 5.-8. klasside õpilastele. Esinemised olid meeli liigutavad. Eriti jäid meelde Ungari väga musikaalsed lapsed ning Itaalia koordinaatori Roberto emotsionaalne klaverimäng.

Päeva teine pool algas laulude õpetamise töötoaga. Kõikide maade esindajad tutvustasid ja õpetasid teistele selgeks ühe oma maa rahvalaulu. See oli põnev kogemus – laulda erinevates keeltes.

Õhtupoolikut alustati fotojahiga, mille oli kokku pannud õpetaja Egne. Külalised jagati gruppidesse, anti kaasa kaamerad ning jaht Väike-Maarja alevis võiski alata. Fotojahi käigus valmisid vahvad fotod erinevates teadatud kohtades. Õpetaja Egne eestvedamisel jätkus päev rahvusliku õhtuga, kus mängiti eesti rahvamänge, tantsiti rahvatantse, ampsati eesti rahvustoitu ning lõpuks tehti kokkuvõtte fotojahist. Laupäeval pakkusime külalistele

võimalust osa saada erinevatest töötubadest: *line*-tantsu õpetas õpetaja Helve, rahvatantsusamme seadis õpetaja Ivi, käsitöötoas valmisid rütmipillid õpetaja Ele-Riini abiga ning muusikatoas rääkis õpetaja Ly Eesti laulupidudest ja muusikatraditsioonidest koolis ning õpetas neile selgeks ühe laulu.

Pärastlõunal tutvustasime külalistele Kilti mõisa, saime osa Väike-Maarja puhkpilliorkestri võimsast tervitusest mõisahoovis ning meie kooli õpilased andsid väikese kontserdi Kilti mõisa väga hea akustikaga saalis.

Päev jätkus väljasõiduga Rakvere linnusesse. Pärast linnuse külastust said külalised tutvuda ka kohaliku kaubandusega.

Ja jõudiski kätte pühapäev, külaliste lahkumise päev.

Eestipoolse projekti kohtumine lõpetas tänuõhtuga kõigile, kes löid kaasa projekti meepoolses vastuvõtus ning olid avanud oma südamed ja ukSED külalistele.

Projektipäevad Eestis võib kokku võtta lauluga „Ja meil on rõõm südames“, millest kujunes nii öeldes projektipäevade hümn, mida lauldi ikka ja jälle kui koos oldi.

Ja meil on rõõm südames!
Ja meil on ilo rinnassa!
Wir haben Freude in dem Hertz!
Oly jó a kedvünk, hej, haj, víg a szívünk!

Lai visiem prieks Sird mums!
Abbiamo Felicita nell cuore!

Lõpetuseks tahan öelda, et olen väga õnnelik, et minu ümber on nii palju sõbralikke ja hoolivaid inimesi, kellele läheb korda see, mida teeme.

Projekti Eesti koordinaator **Ly Ipsberg**

Projekt „Muusika liigutab Euroopat“ liidab kuue riigi õpilasi.

Väike-Maarja õpilased esinemas Kilti mõisasaalis. Foto: 2 x Ly Ipsberg

Kooliaasta on lõppemas ja kokkuvõtete aeg on käes

Väike-Maarja gümnaasiumis õppis lõppeval kooliaastal 353 ja õppekeskuses 147 õppijat. Sellel õppeaastal osalesid meie koolide õpilased kokku 24 erineval olümpiaadil ja võistlusel.

Kutsehariduse suursündmuseks oli Noor Meister, kus üheks osaks olid kutsevõistlused. Kolmanda kursuse arvuti ja arvutivõrkude eriala õpilane Arti Zirk

5.-11. klasside kooliaasta lõpuaktus.

tati maakonnas I ja vabariigis 7. koht. Võistkonnas osalesid Argo Metsaru, Thomas Tammus, Rauno Kuusemets ja Johannes Richard Sepping. Vabariiklikult kodanikupäeva võitriinilt tuli Keneli Pohlak I kohaga (õpetaja Kristi Põdra) ja maakondlikult muusikaolümpiaadilt III kohaga (õpetaja Ly Ipsberg).

Üldhariduse poolel olid eriti head tulemused sellel aastal matemaatikas.

Saime maakonnas nii I, II kui ka III koha. 5. klassist Ege-Ly Petermann saavutas I (õpetaja Heli Reinart), 7.b klassist Victoria Mitt II (õpetaja Kadri Paberits) ja 5. klassist Richard Veelaid III koha (õpetaja Heli Reinart). Esimese kümne hulgas olid veel 9 korral. Matemaatikavõistluselt Nuputa tõid 7. klassi õpilased maakonnast kolmanda koha. Võistkonnas osalesid Maris Praats, Marek Tealane, Victoria Mitt (õpetaja Heli Reinart).

Samuti oli pranglimises mitu kohta esiviisikus, sh Tarvi Kivipõld kolmas (õpetaja Heli Reinart).

Õpioskuste olümpiaadilt toodi maakonnast III koht, võistkonnas olid Eliis Mätas, Pert-Erik Purge, Aleksander Kopso, Richard Lehtlaan ja Liisi Sillamaa, juhendas Karin Kiik. Tubli tulemus tuli inglise keele viktoriinilt, kus kuuenda klassi õpilased Keneli Pohlak, Alice Veedla, Emilie Natali Norma, Hendrik Villem Sepping ja Indrek Niinemets saavutasid 3. koha, juhendas õpetaja Tuuli Saksa. Kirjandivõistlusel kirjutati end II kohtade vääriliseks. Tublid kirjutajad olid 8.a klassist Annabel Leiten (õpetaja Indrek Lillemägi) ja 9.b klassist Kersti Vettik (õpetaja Anna

Vaimel). Vene keele olümpiaadil saavutas 11. klassi Reelika Krumm III koha, juhendas õpetaja Siret Stoltzen. Gümnaasiumiastme võistkond koosseisus: Hannamari Soidla, Johannes Richard Sepping, Thomas Tammus ja Kevin Hövelson tõi maakonlikult mälumängult III koha (juhendas õpetaja Tauno Tihti). Spordimälumängus Bumerang saavu-

mus, Mait Suursaar, Henri Matikainen, Ander Talu, Mari-Liis Kaskema ja Ken Tomberg. Algkooliõpilased olid tublid talvistel kergejõustiku võistlustel, kus lausa 11 õpilast said koha esimese kolme hulgas. Esimestes klassides on tublid spordilapsed Ehtel Liis Randveer, Kati-Ly Randviir, Thristan Paju, Hugo Hurt, Ken Hurt, Hugo Vainjärv. Teise

klassi õpilastest Karl Kasekamp, Maksim Hamidžanov, Victoria Adonov, 3. klassi õpilastest Oliver Tein, Joosep Eesmäe.

Sellel õppeaastal lõpetab gümnaasiumi kuldmedaliga Thomas Tammus ning hõbemedali omanikuks saavad Jõrgen Kivila ja Rauno Kuusemets. Õppekeskuse müüja eriala õpilane Keiti Pähno lõpetab kooli kiitusega.

Võistkondlikult ei saa märkimata jätta Discobuntide täheleendu Koolitantsul ja 1. ning 8. klassi tüdrukute esitust maakondlikul Playbackil.

Heameel on, et meie lastekoor ja tantsurühm osalevad suvisel laulu- ja tantsupeol.

Seda kooliaastat jäävad veel meenutama õppeekskursioonid Endla rabasse, Palamusele ja Tartu, Rakvere ja Kohtla-Nõmmele, Puhta vee teemaparki ja Tammsaare muuseumi. Ühiselt sai korraldatud kooli juubelit ja Comeniuse projekti.

Praegu teeme plaane uueks õppeaastaks! Kooliperel on heameel, et sügisel alustab tööd matemaatikaõpetajana meie gümnaasiumi viislane Heili Nõgene.

Veel juunikuus ootame vastust esitatud rahvusvahelistele projektidele. Loodame, et õppekeskuse koka ja autotehnika eriala õpilased saavad osaleda Erasmus+ projekti raames praktilial Saksamaal. Gümnaasiumi poolt ootame vastust esitatud Nordplusi projektile, mis sai esitatud koos meie sõprusvalla koolidega Sirdalistsi iuse projektiga ootab ees sõit Itaaliasse ja Ungarisse.

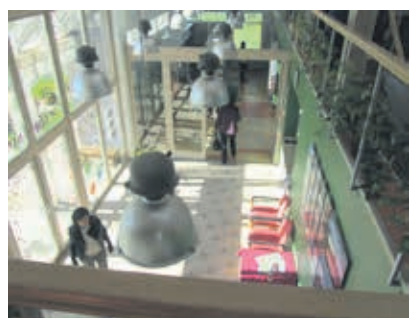
Kaunist suve kõigile!

Raili Sirg
mets
direktor

Külas Läti raamatukogudel

13.-15. mail käisid Lääne-Viru raamatukogutöötajad koolitusreisil Lätis. Reis kujunes väga huvitavaks. Külastasime Läti erinevaid raamatukogusid: uut Läti Rahvusraamatukogu Gaismas Pils, Riia keskraamatukogu, Jelgava teadusraamatukogu, Dobeles raamatukogu ning Jaunkliidža raamatukogu.

Uus rahvusraamatukogu, mis ei ole küll veel lugejatele avatud, oli tõeliselt suurejooneline: 11 korrust, viimaselt

korrusel avaneb imeilus vaade üle Riia linna.

Riia Keskraamatukogu interjööri õhkus lihtsust ja armsust. Eriti jäi mulle meelde, kuidas sealsed töötajad palusid lastel mõelda, kuidas peaksid nende raamatukoguhoidjad välja nägema ja riietusidki vastavalt laste soovidele. Laste disainitud töötajad jäädvustati pildile.

Jaunkliidža raamatukogu oli aga üsna omapärane, seal olid koos raamatukogu ja külakeskus lähedusse rajatud vabaõhulavaga. Hoone oli päikese- ja

maaküttega ning asus meie harjumatu külasüdamest veidi eemal.

Käisime ka Rundala lossis, kus oli väga palju vaatamisväärsust. Sealne aed oli tõeline aianduse ime – aiad aedade

sees. Võisime imetleda rikkalikku valikut erinevaid tublisorte, mis kõik õitsesid ja andsid hingele kosutust. Kena paik oli ka Dobeles sireliaed. Kahjuks kõike ei jõudnudki näha, aeg oli piiratud.

Põnev oli vahelduseks viibida teises kultuuriruumis ning näha killukesi Läti raamatukogude elust.

Riina Tali
Kilti raamatukoguhoidja
Foto: 2 x Anu Laumets

Mikrokrediit viis Jakuutiasse

Märtsis oli väikesel grupil eestimaalastel õnnelik võimalus viibida Sahha Vabariigis, Jakuutias. Sahha Vabariigi Oktemtsy naisettevõtjaid ja MTÜ ETNA Eestimaal ettevõtlikke naisi seob mikrokrediidi projekt. See on projekt, mis toetab naisi kuni 2000 euroga oma ettevõtte alustamisel või arendamisel. Jakuutia naised külastasid meid juba eelmise aasta mais ning nüüd oli meie kord tutvuda ettevõtlusega kauges ja külmas Jakuutias. Just seda me siit lahkudes silmas pidasimegi ning võtsime kaasa kõige soojemad joped ja saapad, kuid oh imet, ei olnudki nii külm kui arvasime. Ühel hommikul oli termomeetrinäit tõesti alla -30°, päevane soe oli -15° ringis. Päeval võis

Lõbustuspargis.

Peremehe kohustuseks oli järvejääs joogivee auk jäävabana hoida, kus loomad joomas käisid. Minu suurim maitseelamus on seotud hobusega,

Tünnid vee sulatamiseks. Kogu vajalik vesi saadakse jääd sulatades.

see oli külmutatud toores hobusemaks, mis on rahvustoiduks kogu Siberis! Elasime Jakutskist umbes 40 km

Hobused joomas.

lõunas Oktemtsy külas, suurepärase Forum keskuses. Vaiadele ehitatud (igikeltsa alal teisiti ei ole võimalik) kaasaegne hoone oli täiendkoolitus-

Vastuvõtt koolis.

keskuseks õpilastele. Iga kahe-kolme nädala järel vahetuvad õpitavad tee-

mad ja saabuvad uued õpilased. Koolitustel õpetatakse süvendatult malet või astronoomiat, selgitatakse noortele erinevaid loodusnähtusi. Õpilasi oli kogu Jakuutiast ning isegi Jaapanist. Koolis oli kümne malelauaga malekuulsusetuba ning koridoris suur põrandamalelaud, mille ümber noored käikude üle nõu pidasid. Õpetajateks on kõrgkoolide õppejõud, oma ala parimad meistrid ja suurmeistrid males ning isegi kosmonaudid käivat seal õpetamas. Ühel õhtul, kella kümne paiku kohtasime kooliõuel gruppi noori,

kes teleskoobiga taevatähti uurisid.

Kohtumisest kooli- ja lasteaiastega ning jutuajamistest kohalikega võib järeldada, et laste haridusele pööratakse Jakuutias suurt tähelepanu, koolikord tundus tuttav olema nõukogude ajast, mil õpilased oli väga sõnakulelikud ja motiveeritud kõike hästi tegema. Sain teada, et teksad ei ole kooliriietus, tütarlaste koolivorm on seelik. Ühes väikeses koolis (veidi üle 60 õpilase) Tungulu-Toloonis oli isegi õpetajatel oma vorm, kena hall kostüüm.

Tungulu-Toloonis korraldati meile üllatavalt suurejooneline vastuvõtt, kus lisaks koolirahvale osalesid ka kohalikud elanikud. Meid tervitama olid tulnud rahvarõivais kohalikud memmed. Seda, et täies ehtes rahvariided selga pannakse, pidi viimasel ajal haruharva juhtuma, ainult eriti tähtsatel ja pidulikel sündmustel. Meid tervitati Jakuudi šamanistlike kommete järgi viiruki, kumõssi ja tervitusloitsuga. Kõik oli nii põnev ja liigutav, et kananahk tuli ihule. Isegi kohalik televisioon oli meie auks kohale tulnud. Kohalike põhiline huvi oli, kuidas oma ettevõtlust edendada, mida teha, et hästi elada ja rikkaks saada? Nimetatud kooli jõudmine oli superpõnev. Saime sõita veneajast tuttava UAZiga ligi 300 kilomeetrit, sealhulgas 17 kilomeetrit mööda Leena jõe jääteed. Auto rataste all, ja mitte ainult, tundsi me Magadani magistraali

konarusi.

Tasapisi areneb Jakuutias kohalik ettevõtlus, milles on oma väike osa ka mikrokrediidil. Meie külastasime puidutöömeistrit, kes valmistas täispuidust mööblit, füüsikust parmupillide valmistajat, kes suutis pillidest erineva kõrgusega helesid välja meelitada, kohvikupidajat, juuksurit, kes alles kujundas oma klientuuri. Huvitav oli näha, kuidas külamehed maagist metalli sulatasid oma ehitatud maa-ahjus. Head metalli vajati pussnugade valmistamiseks. Viimane kuulub rahvariiete juurde.

Jakutskis oli meil väga sõbralik kohtumine Sahha Vabariigi majandusministeeriumi strateegiliste ressursside ministriga, kes tudengina oli ka Eestis käinud ja mäletas meie esimesi arvuteid – JUKUSid. Siia-

ni oli mõni nimi meeles, rääkimata „Vana Tallinnast“. Härra minister huvitus meie riigi majanduslikest edusammudest, eriliselt huvi tundis põllumajanduse vastu. Õnneks oli meiega Aivar Niinemägi, kes andis ammendavaid vastuseid ja tekitas huvi meie riigi arengute vastu. Aivarit oodatakse Jakuutiasse tagasi, sealset majanduselu nõustama.

Lõpuseminar, laet ja ümarlaua vestlusring olid uhkes raamatukogus, mis kandis Sahha Vabariigi esimese presidendi Mihhail Efrimovich Nikolaevi nime. Oktemtsy on presidendi sünnikoht. Tema üle ollakse väga-väga uhked, sest tema pööras sinne piirkonna arengule tohutut tähelepanu. Tänu temale on seal gümnaasiumi hoone ja õpilaste täiendkoolituskeskus. Ilmselt tänu temale on Sahha Vabariik üsna iseseisev, lasteaias ja koolis õpetatakse jakuudi keeles. Esimene president pidas oluliseks ka riikide vahelist suhtlemist, ning igal võimalusel räägiti Aasia Laste Olümpiamängudest, mille ta ellu kutsus 2000. aastal. Siinsetel koolidel on ti-

Vaade külale – algab tööpäev.

hedad suhted Hiina ja Lõuna-Korea eakaaslastega.

Minu jaoks sai ära õiendatud üks nõukaaaja tegemata jätmine, nimelt külastasime Moskvast Lenini mausoleumi.

Ministri juures Jakutskis. Fotod: Gx Erakogu

Jakuutias käis
Reet Maadla

„Mille peal me elame?“

2013. a detsembrikuus sai Simuna Kool meeldiva uudise osaliseks – Keskkonnainvesteeringute Keskus otsustas toetada meie projektitaotlust „Mille peal me elame?“ 3314 euroga.

Projekti raames külastasime veebruaris Jääaja Keskust, kus tutvusime giidide juhendamisel Jääaja Keskusega ja osalesime õppeprogrammides „Eestimaa loodus – jääajajärgne elustiku areng“ ja „Liustike pärandus Eestimaa pinnal“.

Märtsikuus viis tee meid Kohtla Kaevandusparki, kus kaevuritest giidid tutvustasid põlevkivi ja selle kaevandamise ajalugu. Käsime ka maa all endist kaevandust uudistamas, allmaarongiga sõitmas ja kaevandusmasinatega tutvumas.

Maikuus käisime Porkuni paemuuseumis, kus lahke perenaine Ella tutvustas meie rahvuskivi – paekivi ja selle kasutamise võimalusi. Meil oli võima-

lus ka torni tipust Porkuni lähiümbrust imetleda. Tamsalu lubjapargis tegime toreda jalutuskäigu giid Triinuga, kes viis meid kurssi lubjatootmise ajaloo- ga.

Projekt lõppes ülekoolilise laagriga, mille raames tegime väljasõidu Paetele, tegime erinevates töötubades kivitunni, panime oma võimed proovile kivivõistlustes ja Kuldvillakus. Laagrit külastas ka Enn Käiss oma suurepärase slaidide ja vahvate juttudega.

Projekti käigus said õpilased aktiivõppemeetodeid kasutades uusi teadmisi maapõues peituvast ja selle säästlikult kasutamise vajalikkusest ning loodetavasti käituvad edaspidi keskkonnateadlikumalt.

Aitäh KIKile ja kõigile, kes projekti laabumisele kaasa aitasid!

Tiia Lepp
Simuna Kool

Projekti käigus said Simuna õpilased maapõues leiduvaga põhjalikult tutvust teha. Foto: Tiia Lepp

Simunas tuleb taas perepäev

Simunas peetakse suvist perepäeva juba kolmandat korda. Sellel aastal ootame kõiki huvilisi Simunasse 17. augustil.

Päev algab **kell 11** käsitöö- ja talukaubalaada avamisega Simuna allika ümbruses. Ootame laadale kaupleva käsitöölisi ja talukauba pakkujaid.

Lastele pakub lusti **kell 11.30** algav etendus „Piip ja Tuut kontserdil“.

Muusikalist rõõmu jätkub seekordsesse üritusse lausa kahel korral. Simuna kirikus toimuvad **kell 13** barokkmuusika kontsert „Rõõm muusikast“ ja **kell 16** Bonzo kontsert.

Nii nagu ikka, töötab ka sellel aastal töötuba. Töötoas on võimalik Kaarli talu perenaise Kadri Kopso abil tutvuda täisterajahude ja gluteenivabade jahudega ning valmistada neist muffineid.

Simuna rahvamaja isetegevuslased tervitavad külalisi **kell 14** algava isetegevusprogrammiga.

Terve päeva töötab kohvik Simuna naisseltsilt. Lastel on võimalik hullata batuudil ja lasta endale maalida näomaaling. Avatud on Simuna kiriku ukseid ja võimalik on minna kiriku kellatorni vaateplatvormile nautima kaunist vaadet.

Üritus on tasuta. Atraktsioonid on tasulised. Halva ilma korral toimub üritus Simuna rahvamajas.

Info ja laadale kauplejate registreerimine telefonil 5668 8178 või soovivatel tuuleveski@gmail.com.

Bonzo.

Piip ja Tuut.

Tallinna barokksolistid.

Foto: 3 x Internet

Ürituse korraldamist toetavad Väike-Maarja vallavalitsus, kultuuriministeeriumi programm „Teater maale“, Simuna rahvamaja, Simuna naisselts, mittetulundusühing Võivere Tuuleveski.

Liivika Harjo

Käsitööpäev Eipri külamajas

Laupäeval, 28. juunil kell 12 algab käsitööpäev Eipri külamajas. Tiina Tominga ja Terje Võsu juhendamisel saavad teoks kaks õpituba:

- ehete valmistamine
- poekottide kaunistamine salvrätitehnikas

Oodatud on huvilised lähedalt ja kaugelt. Osalustasu on 2 eurot.

Vajalik on registreerumine ja õpitoea valik hiljemalt 21. juuniks e-posti aadressil paemurrutalu@hotmail.ee või telefonil 526 0283 (Kai Tomingas).

22. juunil jaaniõhtu Simunas

kell 19.00

vahvad mängud lastele, lõbusad näomaalingud (1 euro), lastedisko

kell 21.00 tule süütamine

Külakosti pakuvad:

- Diskohundid Väike-Maarjast.
- Jalakeerutust ansambli S.E.K.S (kompromissitu Võru möllubänd, kes tõmbab käima nii peo kui mootorsae)
- Murumängud täiskasvanutele

21. juunil jaaniõhtu Triigi külaplatsil

kell 19.00 algavad

sportlikud mängud suurtele ja väikestele

- Jaanitule süütamine
- Triigi mõisa infotahvli avamine
- Jahiseltsi Pistrik trofeenäitus
- Slaidiprogramm Triigi küla tegemistest viimastel aastatel
- Tantsuks mängib ansambel MPS
- Avatud puhvet

Männisalus peetakse kokkutulekut

Väike-Maarja vallas asuva Männisalu ehk endise Naraka küla kokkutulek toimub laupäeval, 26. juulil 2014. a kell 13 küla mälestuskivi juures.

Traditsioonilisele juuli viimasel laupäeval toimuvale kokkutulekule on oodatud endise Männisalu küla elanikud, nende järeltulijad ja kõik, kes end Männisaluga seotuna tunnevad. Kaasa võtta piknikukorv.

Info telefonil 5340 5718, Heili Nõgene.

Sündmuste kalender

21. juunil Ebavere matkarajal suve alguse heategevusmatk **kell 13.00** registreerimine ja kultuuriprogramm. Peaesineja Kelly Vask ja MPS. **kell 13.51** matka ühisstart. Osalustasuga (2-5 eurot) toetatakse 10-lapselist peret ahju ehitamisel.

21. juunil toimub Triigi külaplatsil Triigi küla jaaniõhtu. Info: Tarmo Rebane, tel 506 2039

22. juunil kell 18.00 algab Eipri küla jaanituli külamaja juures. Info: Kai Tomingas, tel 526 0283

22. juunil peetakse Simunas jaaniõhtut, **kell 19.00** vahvad mängud lastele, lõbusad näomaalingud (1 euro), lastedisko, **kell 21.00** tule süütamine. Info: Auli Kadastik, tel 323 7217

23. juunil kell 11.00 toimub surnuaiapäeva Simuna surnuaial. Info: Ainar Ojasaar, tel 529 0647

23. juunil Võidupüha tähistamine Väike-Maarja Vabadussõja mälestussamba juures. Info: Aare Treial, tel 506 5421

23. juunil kell 13.00 tähistatakse Simunas Vabadussõja ausamba taastamise 25. aastapäeva. Info: Matti Preem, tel 529 8037

23. juunil kell 14.00 kontsert „Hingemuusika“ Simuna kirikus. Esinevad Sigrid Kuulmann-Martin (viul) ja Kirill Boev (orel). Vaba sissepääs. Info: Ainar Ojasaar, tel 529 0647

23. juunil kell 21.00 Väike-Maarja jaanituli Ebaveres. Jookatsumised suurtele ja väikestele. Tantsuks ansambel Anmatino ja Elumees. Tasuta. Info: Väike-Maarja seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

25. juunil jõuab üldlaulu- ja tantsupeo tuli Ebavere lauluväljakule. Simman algab **kell 20.30**. Info: Aare Treial, tel 506 5421

28. juunil kell 12 algab käsitööpäev Eipri külamajas. Tiina Tominga ja Terje Võsu juhendamisel saavad teoks kaks õpituba: ehete valmistamine ja poekottide kaunistamine salvrätitehnikas. Osalustasu on 2 eurot. Info: Kai Tomingas, tel 526 0283

29. juunil kell 10.30 tähistatakse Avispea Vabakoguduse 90. aastapäeva. Laste õnnistamine kell 10.30. Info: Eerek Preisfreund, tel 524 1982

17. juulil kell 20.00 Väike-Maarja kirikus Alen Veziko kontsert „Sinu poole teel“. Sellel suvel on üheks Eesti võluvaimaks artistiks tituleeritud Alen Veziko „Sinu poole teel“ kontsertidega. Üksi, klaveri ja kitarri saatel, toob Alen kuuldavale lood ja mõtted otse oma südamest ja need sõnad Ei ole oeldud lihtsalt tuulde ... Piletid eelmüügist 10/13 eurot Statoili jaamades ning Piletilevi ja Piletimaailma müügikohtades alates 01.05.14. Info: tel 505 9625, info@kontsertkorraldus.ee

20. juulil kell 12.00 on surnuaiapäeva Väike-Maarja uuel kalmistul. Info: Heli-Liivia komp, tel 517 6965

20. juulil kell 14.00 on Avispea Vabakoguduse surnuaiapäeva Vönnusvere kalmistul. Info: Eerek Preisfreund, tel 524 1982

26. juulil kell 13.00 Männisalu ehk endise Naraka küla kokkutulek küla mälestuskivi juures. Kaasa võtta piknikukorv. Info: Heili Nõgene, tel 5340 5718

26. juulil peetakse Avandusel VI külapäeva. Info: Reet Maadla, tel 523 5544

26. juulil kell 16.00 antakse Äntu tehisjärve ääres start suve suurimale kohalikule spordiüritusele – Ebavere Kange triatlonile. Pärast ujumist suundutakse jalgrattal Äntust Ebaverre, jooksudistants läbitakse Ebavere radadel. Info: Andri Part, tel 526 3010

2. augustil toimub esimene Pandivere peretalude päev. Info: Ene Preem, tel 523 9550

2. augustil kell 12.00 antakse Väike-Maarja kesk-väljakult Pandivere rattaralli ja Filter Eesti maantee-karikasarja start. Info: Jane Kool, tel 518 4071, www.aeroBIKE.ee

15. augustil kell 17.00-22.00 korraldab tantsuselts Tarapita koostöös Kaarli taluga Äntu Rukkikoja rukki-maarjapäeva ürituse „Jätku leiba!“. koduleivakonkurss, Rukkikuninga audients, õpitoad, loengud rukkist ja leivast, tantsuõpituba, simman. Info: Aivar Liivalaid, tel 5345 6273

16. augustil kell 11.00 toimuvad Väike-Maarjas seltsimaja taga valla meistrivõistlused rannavõrkpallis. Info: Jane Kool, tel 518 4071

17. augustil kolmas Siumuna perepäev. **Kell 11** käsitöö- ja talukaubalaada avamine allika ümbruses, **kell 11.30** algab etendus „Piip ja Tuut kontserdil“, **kell 14** algab isetegevusprogramm, kirikus toimub **kell 13** barokkmuusika kontsert ja **kell 16** Bonzo kontsert. Info: Liivika Harjo, tel 5668 8178

23. augustil kell 11.00 algab IV matk Struve kaarel. Matkatakse Struve meridiaanikaare Simuna ja Võivere otspunktide vahel. Info: Ilve Tobreluts, tel 524 5369

23. augustil kell 14.00 algavad Väike-Maarjas valla meistrivõistlused jalgpallis. Info: Jane Kool, tel 518 4071

28. augustil avatakse Väike-Maarja gümnaasiumi algklassidemas arhitekt Alar Kotli 110. sünniaastapäevale pühendatud näitus „Alar Kotli 110“. Näitus jääb avatuks 28. septembrini. Info: Kadri Kopso, tel 523 6582
Külastusmängu „Unustatud mõisad“ külastuspäevad Kilti lossis: **12. juuli; 13. juuli; 25. juuli; 26. juuli; 09. august**. Info: Merje Leemets, tel 520 2921

Laulu- ja tantsupeo tuleteekond Väike Maarja vallas

Laulu- ja tantsupeotuli jõuab meie valda **kolmapäeval, 25. juunil** kui **kell 19** (kõik kellaajad on orienteeruvad) võtame tule vastu Tamsalu vallalt Porkuni teeristi lähistel.

Väike-Maarjas tutvustame Eesti tipparhitekti, Tallinna laululava autori Alar Kotli elu ja tegevust praeguse alklasside maja juures, heidame pilgu kirikule, Vabadussõja mälestussambale ja keeletammikule, tutvustame 31.05.2014 Väike-Maarja muuseumis

avatud Eesti rahvusliku legendi Georg Lurichi näitust.

Kell 20 on peatus Väike-Maarja seltsimaja ees, sealt viime küünlad Georg Lurichi mälestuskivi ja Jakob Liivi mälestussamba juurde ning saadame tule Ebaverre. Pärast seda viib buss soovijad seltsimaja juurest Ebaverre ja kell 22 Väike-Maarjasse tagasi.

Kell 20.30 – tuletseremoonia ja simman Ebaveres
Rahva rõõmuks ja jalakeerutuseks

Jutusta oma puudutuse lugu näpunööri punudes!

Tantsuselts Tarapita ettevõtmisel ja Väike-Maarja vallavalitsuse toetusel valmib laulu- ja tantsupeo tule auks TuleTulemise seinavaip. Vaip, mis on käesoleva aasta laulu- ja tantsupeo aja ning puudutuse idee kandja.

Vaiba valmimisse on võimalik igal soovijal oma panus anda 25. juuni õh-

tul toimuval TuleTulemise peol Ebavere mäe jalamil Tarapita käsitoetelgis. Juhendajate abiga saab igaüks valmistada oma näpunööri ja kinnitada see sobiva mustri ja vaiba tükikesele. Vaip õmmeldakse järgneval nädalal kokku ning selle esimene avalik esitlemine toimub rukkimaarjapäeval.

mängivad pasunakoor, rahvapilliansambel Sirili ja Simuna Kapell. Näpunööri töötuba pakub meisterdamisrõõmu. Kell 21 saadame tulekulleri Tuudur Vettiku sünnikohta.

Neljapäeval, 26. juunil kell 10 toimub tule tee saatmine Ebaverest, kell 11 tutvumine Kilti mõisaga ja tule ülendamine Rakke vallas.

Aare Treial

Seinavaip jääb meenutama laulu- ja tantsupeo TuleTulemist esialgu Väike-Maarja seltsimajja ning hiljem paigutatakse muuseumi, kuhu kõik, kes oma panuse andsid, saavad seda sinna vaatama minna.

Tantsuselts Tarapita

Eipri ootab küla kokkutulekule oma praeguseid ja endiseid elanikke ning kõiki, kes end Eipri seotuna tunnevad, laupäeval

16. augustil 2014. a.

- algus kell 13
- ühine lõkkeõhtu kell 19

Info: <https://www.facebook.com/EipriKula>
Kontakt: Kai Tomingas, tel 526 0283.

Korraldavad:
Väike-Maarja Vallavalitsus
Naiskodukaitse

21. juunil Ebavere matkarajal

Suve alguse
HEATEGEVUSMATK

Kell 13.00 REGISTREERIMINE
KULTUURIPROGRAMM
PEAESINEJA KELLY VASK JA MPS
Kell 13.51 ÜHISSTART

Osalustasuga (2-5 eur/in) toetatakse Kilti 10-lapselist peret ahju ehitamisel

Jäätisekohvik,
tasuta fotolavastus,
vibulaskmine,
loosiauhinnad ...

Kiltsi kooli õppeaasta oli tegus ja tõine

Tegus ja tõine kooliaasta on selleks korra lõppenud. Kui tibusid loetakse sügisel, siis kooliaastast tehakse kokkuvõtteid just kevadel.

Rohelise Maakonna meeskond.

Rõõm on õpilastest, kes lõpetasid aasta hinnetele väga hea või hea. Selliseid tublisid on meil ligi pooled. Paljudele õpilasele lisandus tunnistusele ka ainealane kiituskiri. Maakonlikest aineolümpiaadidest osaleti matemaatikas, keemias, bioloogias, geograafias, füüsikas, ajaloos. Maakonna kümne parima hulka jõuti matemaatikas (Minna Joor, Reelika Vinogradov), füüsikas (Brigitta Luik, Kevin Tobreluts, Reelika Vinogradov), keemias (Minna Joor) ning bioloogias saavutas Minna Joor I. koha. Virtuaalsel käsitöönäitusel valis žürii auhinna vääriliseks Anu Reimanni soutach-tehnikas valminud prossi.

Läbi aasta kestnud viktoriinisarjas „Roeline Maakond“ saavutas võistkond Punarind (Minna Joor, Reelika Vinogradov, Brigitta Luik) 2. koha. 8. klassi võistkonnal Satelliidid nii hästi ei läinud, kuid oluline on kogemus ning võimalus järgmisel aastal tulemust parandada. Keemiaviktoriinis jäid 9. klassi tüdrukud napilt 4. kohale. Linnuviktoriinis osales 5.-6. klassist kolm võistkonda, Merette Möldre ja Kadri Reimann jäid lisaküsimusega 4. kohale.

MTÜ Russki Dom loomekonkursil

val osalesid Lupe Topkin, Lauri Pent, Eliise Kivistu ning Reneli Nugis. Rahvusvahelisel võistlusel „Noored Euroopa metsades“ said tänu heale inglise keelele ning looduslastele teadmiste 17. tulemuse Anu Reimann, Eneli Mägi ja Maris Möldre.

Projekti „Vesi – iga piisk loeb“ töökoosolekul Ungaris, Hispaanias ja Bulgaarias osalesid 8. ja 9. klassi õpilased. Läbi projektitöö tehti veega keemia- ja füüsikakatseid, ehitati vee molekul.

Ka spordialaste tulemuste üle pole põhjust kurt. Lääne-Virumaa noorte kergejõustiku MV võitja põhikooli karikas on meie käes. Erinevatel aladel tulid maakonna esimese kolme hulka Urmeko Andres Aal, Kaarel Andres Kelgo, Robin Baiduža, Kristjan Baiduža ja Broniek Miadzielec. Võistlustel

said osaleda nii algklasside kui vanema osa õpilased.

Kooli näitering õpetaja Kati Hiire juhendamisel osales Lääne-Viru kooliteatritefestivalil ning Mõisakoolide teatritefestivalil Ruilas. Eripreemiad toodi koju mõlemalt sündmuselt. Omaloo-

Tublid sportlased. Foto: 2 x Merje Leemets.

mingulise näidendiga „Kiltsi legend“ rõõmustati Väike-Maarja valla aasta-päeval osalejaid.

Eelpool kirjutatud arvestades võin julgelt väita, et väike kool on hea kool! Õpilased suudavad ja tahavad kooli esindada, õpetajad on valmis neid juhendada ja innustama.

Edukad Maanteemuuseumis. Foto: Liisu Tähe

saavutas Brigitta Luik I. koha ning sõidab augustis ekskursioonile Peterburgi. Samal konkursil pärjati laureaaditiitliga Minna Joori, Marissabell Miadzielec'it ning Reelika Vinogradovit, tänukirja sai Anu Reimann.

Maakonna 1.+2. klassi looduspäe-

Täna kõiki Kiltsi kooli õpilasi ja õpetajaid meeldiva ja tulemusliku koostöö eest.

Ilusat suvepuhkust soovides

Kiltsi Põhikooli direktor

Merje Leemets

Väike-Maarja valla noortekeskuste viis kuud

Jaauar – nagu ikka on aasta algus olnud kokkuvõtete ja uute plaanide tegemise aeg. Aasta algas valla mõlemas noortekeskuses uue aasta vastuvõtuüritustega, küpsetati piparkooke ja teelaas arutati plaanitavate projektide teemasid.

Väike-Maarja noortekeskuse noored päästjad veetsid 3. ja 4. jaanuari koos koolitaja ja päästja Eimar Tähega. Esimesel päeval oldi koos Rakke noortega Vinni ujulas, kus läbi lusti ja naeru ning tõsiste praktiliste tegevustega saadi teada, kuidas käituda veeõnnetuse korral. Peale õppimise, ujumise ja sooja sauna sõideti Väike-Maarja noortekeskusesse, kus pärast põgusat kehakinnitust, korraliti üle õpitu ja saadi hulk näpunäiteid kriisisituatsioonis käitumise kohta. Teisel päeval, juba hommikul vara toimus pommiohutuse koolitus. Koolitaja näitas erinevaid lõhkekehade makette ja iseloomustas igat kahjutekitajat.

Väike-Maarja noortekeskus võttis vastu MTÜ ProDia pakkumise, teha koostööd Vao majutuskuskesega Euroopa Pagulasfondi projekti „Varjupaigataotlejate vastuvõtutingimuste parandamine“ raames. Noortekeskus pakub erinevaid tegevusi pagulas-

kuses elavatele inimestele koos valla noortega. Koos meisterdatakse, mängitakse erinevaid lauamänge, tutvutakse erinevate keelte ja kultuuridega. Tegevusi aitab rahastada Euroopa Pagulasfond.

Jaanuaris liitusime Röpina Aianduskooli suure tomatiprojektiga ja tellisime noortekeskustesse kokku 24 tomatitaimet.

Tegevusi jätkus ka teistesse nädalapäevadesse, oleme kokanud, meisterdanud ja üldse lõbusalt aega veetnud.

Veebruar

Aktiivset tegutsemist jätkasid päästeringi noored. 10. veebruaril osaleti Päästekooli lahtiste uste päeval.

Veebruaris allkirjastati Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse ja Väike-Maarja Vallavalitsuse vahel partnerluslepe projekti „Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste“ elluviimiseks Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismi 2009-2014 programmi „Riskilapsed ja -noored“ raames.

Projekti eesmärk on parandada läbi noortekeskustele loodud spetsiaalsete meetmete 7-26-aastaste noorte heaolu ja kaasatust üle Eesti. Kokku rakendatakse tegevusi 86-s noortekeskuse teeninduspiirkonnas.

Sihtgrupid antud projektis on rahvusvähemuste ja ääremaade õpiraskuste ja käitumuslike probleemidega õpilased, purunenud, vaeste ja nõrkade sotsiaalsete sidemetega perede lapsed.

Programmi raames toimub tihe koostöö Norra partneriga, et valida ja kohandada tõhusaid huvipõhiseid meetmeid (nt seikluskasvatus, draamaõpe). Suur rõhk on laste ja noorte sotsiaalsete oskuste arendamisele suunatud tegevustel (huvitegevus, laagrid).

Projekti raames toimub koostöö kohalike omavalitsustega ning sidusvaldkondade spetsialistidega (lastekaitse, sotsiaaltöö, haridus jm), ühiselt koordineeritakse kohalikul tasandil

valdkondadele ülesid tugi- ja võrgustikustusteeme. Sihtgrupi leidmiseks ja kaasamiseks kasutatakse lisaks võrgus-

Meenutus meediapäevast.

tikutööle mobiilse noorsoo võimalusi (tänavatöö, töö internetis, noorsootöö teenuse pakkumine teises piirkonnas või noorte kogunemiskohtades).

Antud projekt annab võimaluse pakuda noortele uusi ja põnevaid ettevõtmisi läbi kolme aasta.

13. veebruaril saabusid Röpina väikesed tomatitaimed.

14. veebruaril osalesid Simuna ja Väike-Maarja noored Rakke noorte poolt korraldatud sõbrapäevapeol Rakkes.

Märts

4. märtsil – vastlapäev Ebaveres. Väike-Maarja noortekeskus aitas väikesepanusega korraldusmeeskonnas.

17. märtsil osales Väike-Maarja noortekeskus Rakke noortekeskuse kutsel saate „Palume lavale“ salvestusel Vene Kultuurikeskuses Tallinnas. Väike-Maarjast osales 22 inimest. Nii saade kui sõit sõpradega oli ääretult lõbus.

Väike-Maarja noortekeskus on 2014. aastast registreeritud noorte infopunktina, sellest tulenevalt on noortekeskusel kohustus igal aastal korraldada noorteinfoteemaline üritus. 26. märtsil toimuski koostöös Väike-Maarja valla noortekeskuse, Väike-Maarja gümnaasiumi, Väike-Maarja õppekeskuse ja

Lääne-Viru Maakond

Väike-Maarja seltsimajaga noorte infopäev „Surfates netis, jätan jälje...“.

Infopäeva teema sai valitud soovist pakkuda noortele teadmisi turvalisest interneti kasutamisest. Laiadest internetiavarustest infot otsides, ei teadvusta noored endale sugugi netis varitsevaid ohte: arvutitel ja nutitele-

fonidel puudub igasugune kaitse, netti riputatakse üles pilte, millised võivad noort ennast kompromiteerida, ka eba-tsensuursed kommentaarid jätavad jälje kommenteerijast. Ebameeldivad jäljed internetis võivad saada tulevikus takistuseks ülikooli astumisel ja/või ka töökoha saamisel. Ka ei teata, miks on ühe või teise konto loomisel vanusepiirangud, miks üldse on nii karmid reeglid, jne. Noortele teadmisi ja informatsiooni käisid jagamas: Kati Hiir – Kiltsi põhikooli õpetaja ja arvutites tark; veebikonstaabel Maarja Punak; meedianägu ja telediktor Kerli Dello; Tiit Säbel Lääne-Virumaa karjäärikeskusest.

Meediapäeval osales kokku 329 koolinoort ja õpetajat. Meediapäeva aitas rahastada Lääne-Viru maavalitsus.

Aprill – algas töömalevasse kandideerimise avalduste esitamine. Kõik grupid täitisid kahe ja poole nädalaga. Aitasime Wiedemanni keelepäevade toimkonnas.

Aprillikuu on ka suur projektide kirjutamise aeg, et ikka tagada noortele põnevam ja sisutihedam aeg noortekeskuses.

Maikuu osalesime töötubadega Pandivere päeval ja üritame tähistada Väike-Maarja noortekeskuse sünnipäeva.

Peale suurte ja säravate ürituste on toimunud ka väiksemaid. Oleme ikka meisterdanud, jätkuvalt saab noortekeskuse mängida lauamänge, kuulata muusikat, surfata internetis. Väga populaarne on noortekeskuses laste sünnipäevade tähistamine.

Plaane on palju ja aasta suuremalt jaolt veel ees. Juunis-juulis toimub juba 18. korda suvine töömalev 70-le 13-16 aastasele Väike-Maarja vallaga seotud noorele. Tööd ja palga tagab Väike-Maarja vallavalitsus, huvitegevus rahastatakse erinevate projektide abiga.

Noortekeskuse tegevust on aidanud mitmekesistada ka hulk vallarahvast. Kui paar infolehte tagasi hõikasime rahvale, et vaadataks läbi oma kapid ja sahtlid, ehk leidub pitse, paelu, pärleid ja muud käsitöös vaja minevat, mis endal küll seisab, aga noorte käes uue elu leiab, reageeri sellele hulk toredaid inimesi. Suur kummardus ja tänu kõigile, koos on noorsootööd tore teha!

Kaunist suve soovides,

Meeli Veia

valla noortekeskuse juhataja

Kiltsi jaamast väljuvate reisirongide sõiduplaan:

Tallinna suunal

7:30 – 8:41

210 Tallinn – Tartu

4,60 €

(Buss Väike-Maarjast Kiltsi **E-R 6.50**)

(Buss Kiltsist Väike-Maarjasse **E-R 7.31**)

15:33 – 16:52

213 Tartu – Tallinn

5,20 €

(Buss Väike-Maarjast Kiltsi **R, P 15.15**)

(Buss Kiltsist Väike-Maarjasse **R, P 15.35**)

18:00 – 19:20

215 Tartu – Tallinn

5,20 €

(Buss Väike-Maarjast Kiltsi **R, P 17.40**)

(Buss Kiltsist Väike-Maarjasse **R, P 18.05**)

20:51 – 22:11

217 Tartu – Tallinn

5,20 €

Tartu suunal

7:30 – 8:41

210 Tallinn – Tartu

4,60 €

(Buss Väike-Maarjast Kiltsi **E-R 6.50**)

(Buss Kiltsist Väike-Maarjasse **E-R 7.31**)

15:32 – 16:37

212 Tallinn – Tartu

4,60 €

(Buss Väike-Maarjast Kiltsi **R, P 15.15**)

(Buss Kiltsist Väike-Maarjasse **R, P 15.35**)

17:59 – 19:04

214 Tallinn – Tartu

4,60 €

(Buss Väike-Maarjast Kiltsi **R, P 17.40**)

(Buss Kiltsist Väike-Maarjasse **R, P 18.05**)

Heino Ross 85

Kodu-uurija Heino Ross tähistas oma 85. juubelisünnipäeva, kohtudes oma lugejatega Väike-Maarja raamatukogus.

Muusikalise tervituse tõid lasteaialaululapsed Angelika ja Karolina Alt muusikaõpetaja Sirje Sõnumi juhendamisel.

Jutujärje sai lugupeetud juubilar, kes jutustas oma elust ja raamatutest pikalt ja põhjalikult. Kõige südamelehedasem tundus talle olema balti-saksa kultuuri teema, mida ta on ka aastakümneid arhiividest uurinud ja väga huvitavate leidude peale sattunud.

Heino Ross on sündinud 05.06.1929 Sootiigi külas Toominga talus Avanduse vallas. Pärast Simuna 6-klassilise kooli lõpetamist õppis ta Kiviõli Sideja Elektri tööstuskoolis, kust suunati tööle Tootsi turbarabasse elektrikuna. Avanduse Põllumajanduskoolis õppis ta melioraatoriks. Töötas Abja rajoonis melioraatorina, edasi oli ta Muuga MTJ maaparandustraktorite brigadir. Järjekenevalt töötas Väike-Maarja tuletõrjes, kus ehitas valmis tuletõrjemasina ja ka tuletõrjemaja, töötas Väike-Maarja sidejaoskonna rikete osakonnas. Kaugõppes lõpetas Väike-Maarja Keskkooli. Pidas veel mitmeid erinevaid ameteid. Juba nooruseajast alates põdes rasket kopsuhaigust, mis tingis ka mitmeid eritingimusi elu- ja töökoha valikul. 1968. a kolis Tõrva linna. Töötas Tõrva KEKis puusepana, kooperatiivis automajandi juhatajana, sides tehnikuna.

Oma huvides kogus kunstikirjandust ja tal oli ka väga põhjalik eesti rahade kollektsioon. Tugeva loodusinimesena pidas kirjavahetust Kaug-Ida Teadusliku Uurimisinstituudiga, kust tellis ha-

ruldaste taimede seemneid ja istikuid. Nii pani ta Eesti mulda oma kodukohas mitmeid huvitavaid puid ja taimi. Veel praegugi on tal koduaias kasvamas mitmeid haruldusi. Reisis palju nii Venemaal kui ka välismaal. Eriti palju on käinud Saksamaal ja Rootsis, lemmikpaigad on mäed. Ka sel suvel on ees reis Austriasse, mägedesse. Kõik reisirid on aga olnud ka viljakad uurimismaterjali kogumisretked ja kohtumised

Heino Rossi esinemist jälgiti huviga.

inimestega, kes teda ühes või teises küsimuses aidata oskavad.

Huvi kodukandi ajaloo vastu oli olemas juba varajasest noorusest. Uudishimuliku ja sihikindla inimesena talletas mälestusi ja märkmeid juba varakult ja töötas pikki päevi arhiivides, kus otsis materjale kirjutatavate raamatute teemal. Kui raamatuid rohkem kirjutama hakkas, organiseeris kirjastuse Väike-Viru. Väga keeruline oli raamatuid välja anda, kuna puudus kirjastamiseks vajalik raha, siis tulid appi mitmed omavalitsused ja raha sai ka erinevatest rahastusprojektidest. Kergelt see ei tulnud.

Esimene raamat ilmus juba 1994. a ja praegu viimane nägi ilmavalgust 2014. a. Aga sinna vahele mahub üle 40 raamatu, mis on tema koostatud, tõlgitud, välja antud.

Raamatute nimekiri:

Behr Hermann, Hundina Virumaa metsades, 1994
Lokal-, Privat- und Notgelder in Estland = Eesti kodurahad= Heino Ross, 1994

Avanduse mõis, 1999
Simuna kihelkonnas lauldi ja mängiti, 2001
Venevere/Lääne-Virumaa, 2004
Maalikunstnik Carl Timoleon Neff I, 2004
Simuna Laenu-Hoiu Ühistu 100, 2005
Simuna Post 90, 2005
Salla/Külmojad, 2006
Lurich ja Väike-Maarja, 2006
Lokal-, Privat- und Notgelder in Estland = Eesti kodurahad= Täiendused, 2006
Mary von Grünewaldt/Visandeid ja pilte Carl Timoleon von Neffi elust, 2007
Zoege von Manteuffel/Määri, 2007

Harald-Mattias Holm, 2008
Metsavendlus, 2008
Kolonel Alfons Rebane 100, 2008
Simuna koolid, 2008
Orguse küla, 2009
Perekond Berg ja Sangaste, 2009
Helme-Tõrva ajaloo, 2009
Simuna: Kihelkonna keskus, 2009
Pudivere mõis Virumaal, 2010
Olaf Tammarki lugu, 2010
Simuna kihelkonna mõisad I, 2011
Simuna kihelkonna mõisad II, 2011
Simuna kihelkonna mõisad III, 2011
Simuna kihelkonna mõisad IV, 2011
Simuna kihelkonna mõisad V, 2012
Simuna kihelkonna mõisad VI, 2012
Simuna kihelkonna mõisad VII, 2013
Balti-saksa ajalugu, 2012, 2014
Mis oli aga enam ei ole, 2013
Viina põletamine, 2014

Sari: Minevikust – väljaandja

H. Keim, Metsa vangis, 1997
V. Jürissaar, Kahe rinde vahel, 1997
W. Tieke, Truuduse tragöödia, 1999
Th. Bernhardi, Carl von Toll, 1999
Tõed ja valed Teise maailmasõja ümber, 1999
Hando Ruus, kunstnik ja ohvitser, 2000
Teed ja saatused, 2001
Nii nagu see oli, 2002
Markus Lükens, Põgenemine Rakvere sõjavangist, 2002
Voldemar Madisso, Nii nagu see oli 2, 2002

Eriti hinnatav on Heino Rossi koostatud Simuna kihelkonna mõisate sari, mis külade kaupa räägib nende paikade ajaloost ja olulistest inimestest, olgu nad siis mõisnikud või talupojad, või hoopis hilisemast ajast Eestile kuulust toonud inimesed ja objektid. Raamatud on varustatud rikkaliku autentse

- oskab kasutada elektronposti;
- teab ja oskab kasutada sotsiaalset tarkvara;
- teab küberruumi riske ja oskab neid vältida;
- teab ID-kaardi kasutusvõimalusi ja oskab ID-kaarti kasutada.

On inimesi, kes on nii säravad, nii südamlikud, nii lahked, nii, et nende juuresolekul tunned lausa vaistlikult, et nad mõjuvad sulle hästi, ja kui nemad tuppast astuvad, oleks seal nagu lamp süttinud. (Henri Ward Beecher)

Aitäh Liina! Sina olid selline õpetaja – särav, südamlik, lahke, sõbralik.

Kursuslane
Aino Lukman

pildimaterjaliga, põhjaliku talude nimekirjaga ja ka kaartidega.

Heino Ross tõstis sellest sarjast esile just VIII köite, mis kannab alapealkirja: Täiendused. Väga põhjalikult on ta uurinud Muuga mõisniku ja kunstniku Carl Timoleon Neffi elu ja loomingut. Sellesse köitesse õnnestus tal oma vana sõbra Jaan Krossi poja Erik-Niiles Krossi abil tuvastada ja hankida mitmed seni meile teadmata Neffi maalide fotod.

Aga vähemtähtis ei ole ka kirjutajatöö sarja **Minevik** väljaandmisel, kus on omapoolse ees- või järelsõnaga, enamasti pseudonüümi kasutades, antud lisateavet raamatu tegevustikust või tegelastest.

Palju uurimistunde arhiivis on võtnud ka sugupuude uurimine ja koostamine.

Heino Ross on teinud titaanitöö Simuna kihelkonna ajaloo jäädvustamisel.

Soovime tervist, tarmu ja jätkuvat huvi minevikku vajunud saladuste väljatoomisel!

Irma Raatma

Väike-Maarja Valla Raamatukogu direktor

OÜ ALEKSTA KAUBANDUS MÖÖBLIKAUPLUS

Tamsalu, Raudtee 5 (II korrus)

Oleme avatud:

E-R 10.00 – 17.30

L 10.00 – 14.00

Al. 255,00 €

Al. 296,00 €

Müügil on:

- narid, voodid, madratsid
- köögmööbel: laudad, taburetid, köögi nurgadiivanid
- erinevad kummutid,apid, sektsioonid

Juunikuu lõpuni allahindlus kuni 15%.

Tule julgesti! Kunagi pole hilja midagi õppida

Hiina vanasõna ütleb, et õnn on see, kui sul on midagi teha, kedagi armastada ja midagi oodata. Inimesed elavad järjest kauem täisväärtuslikku elu. Õppimine mistahes eas on seetõttu pigem reegel, kui erand. Teisest küljest peaksid eakad ise vabanema arusaamast, et teatud vanusest alates ollakse justkui millegi uue õppimiseks või tegemiseks juba liiga vana. Kui ise end vanaks pead, peavad sind vanaks ka teised.

55+ arvutikursuslased koos juhendaja Liina Kunglaga. Foto: Erakogu

Elust aktiivselt osa võttes oledki osake maailmast, kellega arvestatakse, ning sa ei ole eraldatud ega unustatud.

Ega õppimisest tänapäeva maailmas keegi ei pääse, sest ka tavalised teenused uuenevad pidevalt. Järjest rohkem on erinevate igapäevaste teenuste tarbimiseks vajalik arvuti ja interneti kasutamise oskus, üha rohkem on erinevaid salasõnu ja -koode, mida tuleb meeles pidada. Ja ei maksa unustada, et vanematel inimestel on noorte ees üks oluline eelis – vanad on olnud noored, samas kui noored pole kunagi olnud vanad. Vananemine toimub kogu elu, see tähendab sünnist surmani. Meist kõigist sõltub ka see, kuivõrd vanusesõbralik ja vananemist toetav on ühiskond, kus me elame.

Elukestev õpe hõlmab erinevaid õpetegevusi kogu elukaare kestel. Teada on tõsiasi, et inimene õpib kogu elu. Nii pole vaja ka arvutikasutamise õppimist vanemas eas karta. Sellega tuleb lihtsalt algust teha. Kõige paremaks esmakoolitajaks on oma lapselaps: tunne huvi tema tegemiste vastu ja kül-

lap teeb ta lahkelt sulle esimesed nipid selgeks. Peaasi, et saad üle kartusest arvuti ees. Edasi tasub juba pöörduda professionaalse arvutikoolitaja poole. Polegi nii tähtis süveneda arvuti hingeelusse, vaid rohkem keskenduda just interneti kasutamise saladuste avastamisele.

Minu esimene kokkupuude arvutiga jääb 1998. aasta lõppu, kui ostsin esimese arvuti. Töötasin siis veel koolis

vad. Nagu öeldakse: „Tee puust ette ja värvi punaseks.“ (Väljend, mida ise kasutasin koolis töötades). Liina on noor õpetaja, kes oskab väga arvestada iga õppija võimetega, anda võimalus edasi liikuda omas tempos.

Mida me õppisime? Õpiväljundid (milliseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi omandatakse, õpitulemused)

- omab algteadmisi arvuti riistvarast ja tarkvarast, pahavarast ja failihaldusest;
- teab arvuti väärt kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele ja oskab neid vältida;
- oskab tekstitöötlust algtasemel;
- oskab internetist infot otsida;

õpetajana ja sain ka võimaluse osaleda arvutikursusel. Edasi olen ise õppinud ja püüdnud avastada kummalist virtuaalmaailma. Kuna praegu on kõik meie igapäevaelus kolunud arvutisse, siis töötades naisrühma Maarjakelluke juhina, pean oma töös palju arvutit kasutama.

Olin väga tänulik, kui Raili Sirg mets soovitas mul osa võtta arvutikursusest 55+. Algul mõtlesin, et kas julgengi minna, sest olen arvutiga töötamisel väga saamatu. Eks vahel tuleb ka hirmudest üle saada!

Nii saigi minust kaheksaks päevaks tõeline õppur. Sülearvuti kotti ja samamud õppekeskuse poole! Muidugi olid meil kasutada kooli arvutid, kuid õpetaja lubas kasutada ka isiklikke - eks oma ole ikka parem ja tuttavam. Meid juhendas õpetaja Liina Kungla. Kindlasti peab õpetamise puhul arvestama vanemaaliste iseärasusi. Põhimõte: „Kui kõike ei jõua, tee pool!“ – meie õpetaja oskas seda reeglit kasutada. Alati jõudis ta kõigi abivajajate juurde, selgitused olid nii selged ja arusaada-

Kursi Jahiloss

HOTELL & RESTORAN

Krahv Mannteuffelile kuulunud jahiloss aastast 1888.

LOODUSMATKAD

Matkad puutumatul Alam-Pedja looduskaitsealal. Tulge julgelt uudistama ja linnakärast eemale!

KURSI JAHILLOSS

Erakordne võimalus elada ja puhata majas, kus ajaratas tundub sajand ja enamgi tagasi keeratud olevat.

RESTORAN ZUM MANNTEUFFEL

Kehakinnituseks head ja paremat.

AJALOO LINE KAUNIS JAHILLOSS ON IDEEAALNE KOHT KOGU PERE PUHKUSEKS!

Kursi, Puurmanni vald, Jõgevamaa
Tel +372 5647 3995

info@kursijahiloss.ee
www.kursijahiloss.ee

Pandivere päeva võistlustest

LASTE KERGEJÕUSTIKU MITME-VÕISTLUS

Osaleda said kõik soovijad, kes võistluse päevaks olid mitte vanemad kui 13-aastased. Kokku osales mitmevõistluses 41 last.

Võistlejad olid jagatud nelja vanuserühma: kuni 5-aastased, 6-7-aastased, 8-10-aastased ja 11-13-aastased. Poiste ja tüdrukute arvestust peeti eraldi. Alad olid põnevad ja lastepärased. Kuni 5-aastased võistlesid kolmel alal, milleks olid „vormelijooks“, redelijooks ja odavise. Suurematel liisandus nimetatud kolmele alale veel ristikeks ja teivashüpe. Enne võistluse algust oli kõik alad avatud ning soovijad said proovida ja natuke harjutadagi, et päris stardis kõik ikka hästi välja tuleks. Kui nüüd võib tekkida küsimus, et kuidas üks kuueaastane teivast oskab hüpata, siis võime väita, et oskab küll. Võistlusel kasutati nimelt IAAF-i kergejõustiku-kotti, mis sisaldab endas just selliseid spordivahendeid, mis on ideaalsed väikelastele kergejõustikualade algõpetuse andmiseks. Kahjuks on selliseid kotikesi meie maakonnas ainult üks.

Kuni 5a poistest oli parim Henry, tüdrukutest Liselle, 6-7-aastastest poistest oli Taaniel ja tüdrukutest Karolina, 8-10-aastastest poistest Gregor ja tüdrukutest Annalisa, 11-13-aastaste seas võitsid Richard ja Maris.

Alakohtunikena tegutsesid Väike-Maarja koolipoisid Kerdo Kivivare, Mait Suursaar, Ken Tomberg, Sten Saaremäel ja Indrek Basmanov, kes oma tööga suurepäraselt toime tulid ning väikseid spordiselle julgustasid ja õpetasid.

Korraldamisel ja läbiviimisel olid suureks abiks Andri, Kristiine, Indrek, Jorgen ja Teet.

Vanuseklassi parimaid pärjati väärikalt medalite ja meenetega. Siinkohal soovime oma suure tänu edasi anda ürituse toetajatele: AS Vireen, Baltic Agro, OÜ Ebavere Graanul (Flex Heat) ja AS Pandivere Ehitus.

NOOLEVISE

Heas mõttes ootamatult palju osavõtjaid - 62. Võistlus toimus kahes grupis: täiskasvanud ja kuni 16-aastased. Kohtunikuna tegutses Maili Tannbaum.

Täiskasvanutest olid parimad:

1. Andri Part – 39 p
2. Indrek Aksel – 38 p
3. Indrek Kesküla – 34 p
4. Juhan Kiitsak – 34 p
- Kuni 16-aastaste parimad:**
1. Richard Lehtlaan – 23 p
2. Karmen King – 21 p
3. Pert Erk Purge – 16 p
4. Andreas Plommer – 11 p
5. Miikael Preisfreund – 9 p
6. Karin Kaluks – 9 p

ZORBIPALLIRALLI

Nii zorbipallidel kui batuudil oli meil atraktsiooni-de pakkujaga kokkulepe, et saame nende vahenditega läbi viia pooletunnise võistluse ja kõik, kes võistlevad, ei pea selle eest piletiraha maksma.

Pallidega rallitamiseks oli kasutada pool tundi. Selle ajaga sai võistelda 14

Foto: Ilve Tobreluts.

last. Osavõtjate soovitavaks vanuseks sai pandud vahemik 7-13 aastani. Osaleda soovisid ka mitmed alla 7-aasta vanused. Läbida tuli 10 m lõik, pööre ümber tähise ja siis tagasi stardipaika.

Tagasitee oli pisut tõusev ja kõik need, kes „udusule“ kaalu kuulusid, jäid pisut hätta. Oli vanemaid, kes oma lapsele ihu ja hingega kaasa elasid, kõrval kõndides palli sees siputavat last igati motiveerisid ja õpetusi jagasid. Oli neidki, kes salamisi oma pesamunal palli vee-

Kui käesurumises ja vägikaikaveos oli osalejaid vähevõitu, siis **raskuse rebimises** oli julgemaid palju-palju rohkem.

Naised:

1. Meeli Veia
2. Mona Sikkar
3. Mari-Liis Kaskemaa

Poisid:

1. Rayan Veia
2. Sten Marten Lepp
3. Henri Kees
4. Indrek Tomingas

Kui käesurumises ja vägikaikaveos oli osalejaid vähevõitu, siis **raskuse rebimises** oli julgemaid palju-palju rohkem.

RASKUSE REBIMINE

Mehed (võistles 23):

1. Enriko Januškevitšus – 75,5 kg
2. Toomas Künnapu – 72,5 kg
- 3.-5. Ermo Lood, Ants Liivak ja Anti Veelaid – 60 kg

Naised (võistles 4):

1. Margit Vaarma – 35 kg
2. Merilin Tiit – 30 kg
3. Sirli Treffner – 27,5
4. Monika Salumäe – 20 kg

Lapsed (võistles 3)

1. Sten Lepp – 22,5 kg
- 2.-3. Indrek Tomingas ja Henry Kees – 12,5 kg
- Vägikaikavedajaid oli 2 last: Indrek Tomingas ja Henry Kees. Võitis Indrek Tomingas.

Suur tänu kõigile, kes ürituse õnnestumisele ja läbiviimisele kaasa aitasid! Kristiine, Andri, Indrek, Jorgen, Teet, Maarja, Regina, Maili, Ants, Raul, Andreas, Frederik, aitäh!

Suur aitäh, Baltic Agro, AS Vireen, OÜ Ebavere Graanul (Flex Heat), AS Pandivere Ehitus, tänu kelle toetusele laste kergejõustiku mitmevõistluse auhinna-laud rikkalik sai ja võistluse korraldamine edukalt õnnestus.

Jane Kool

Maadlusuudised

17. mail maadlusvõistlus Kehtna Liud kreeka-rooma maadluses. Võistlus oli väga hästi korraldatud ja konkurents tugev.

Saavutasime järgmised kohad:

1. koht – Romanis Siiman
2. koht – Holger Toots
2. koht – Andris Pent
5. koht – Joel Visnapuu
5. koht – Kristjan Jaago
5. koht – Kristo Prinken
8. koht – Rasmus Kaasik

Võistluse parimaks maadlejaks tunnustati meie klubi maadleja Romanis Siiman, kes sai autasuks suure karika.

Väike-Maarja RSK maadlejate tegevuse kokkuvõte

Selle maadlushooajal septembrist kuni maikuuni **osalesime kokku 45 võistlusel**. Saavutasime **147 auhinna-list kohta**. Kokku **käis võistlustel 40 sportlast**.

Eesti meistrivõistlustelt tõime 29 medalit:

- 5 medalit klassikalises maadluses;
- 4 medalit vabamaadluses;
- 18 medalit sumos.

Võistlesime kõikides vanuserühmades.

Lembit Kalter

maadlustreener

Kehtna Liud. Vasakul Romanis Siiman võistluse parima maadleja karikaga.

Maadlusklubil ja treener Lembit Kalteril on põhjust maadlushooajaga rahule jääda. Foto: 2 x Internet

Sportlikest tegemistest Kiltsis

31. mail toimus Tartu ülikooli spordihoones Balti matš sulgpallis seenioridele. See osutus tõeliseks sulgpalli festivaliks, kus mängiti neljateistkümmel väljakul, hommikul alates kella 9.30-st kuni 21.00-ni. Võistlejaid oli kuus, igalt Baltimaalt kaks.

Lääne-Virumaalt võistles Väino Stoltzen Väike-Maarja RSK-st, vanusegrupis 60-65. Esimeseks vastaseks oli Läti koondise teine reket, Väino Stoltzen võitis 21:16, 21:10. Järgmine vastane oli Leedu koondise esireket, leedukas võitis 21:16, 21:12. Pronksimängus oli vastaseks Läti esireket. Esimese mängu võitis lätlane (21:18), teise Väino Stoltzen 26:24 ning otsustav kolmas läks lät-

lasele (21:16). Seega Väino Stoltsenile 4. koht. Vanusegrupi võit läks eestlasele Aavo Raigile Tallinnast.

Estonian Cup rattamaratonide sarjas sai Kalle Piirioja Mulgi poolmaratonil üldkokkuvõttes 34. koha ning Tallinna rattamaratoni poolmaratonil 39. koha. Noorrattur Tair Stalberg sai Mulgi rattamaratoni pikal maratonil üldkokkuvõttes tubli 120. koha, mis M17 vanuseklassis andis 6. koha. 1. juunil tegi Tair suurepärase sõidu Tartu rattarallil, kus saavutas üldkokkuvõttes 40. koha, mis M17 vanuseklassis andis 3. tulemuse, võistlejaid lõpetas 1780.

Siret Stoltzen

Harjuta Terviseks!

Punkitseis 10. juunil (osalejaid 345)

1. Õie Lambing 336 ok, 33 bp.
2. Heino Lambing 335 ok, 33 bp.
3. Mall Lepiksoo 321 ok, 32 bp.
4. Viivi Kahr 220 ok, 22 bp.
5. Reet Soidla 188 ok, 18 bp.
6. Malle Kask 186 ok, 18 bp.
7. Regiina Sinijärv 130 ok, 13 bp.
8. Geidi Kruusmann 118 ok, 11 bp.
9. Silva Salla 117 ok, 11 ok.
10. Maie Jakobson 110 ok, 11 bp.
11. Kessu Kesler 104 ok, 10 bp.
12. Annela Laidre 82 ok, 8 bp.
13. Anne Soom 82 ok, 8 bp.
14. Kalle Tobreluts 78 ok, 7 bp.
15. Mall Türsal 75 ok, 7 bp.
16. Urve Tobreluts 75 ok, 7 bp.
- 17.

- Aino Saaremäel 73 ok, 7 bp.
18. Halar Klaas 70 ok, 7 bp.
19. Tuuli Saks 69 ok, 6 bp.
20. Aino Aren 61 ok, 6 bp.
21. Ele-Riin Vend 61 ok, 6 bp.
22. Terje Ruuben 56 ok, 5 bp.
23. Indrek Lillemägi 47 ok, 4 bp.
24. Kalle Suursaar 45 ok, 4 bp.
25. Ene Aabo 42 ok, 4 bp.
26. Valdo Leist 40 ok, 4 bp.
27. Kert Jurtom 38 ok, 3 bp.
28. Maire Ömmik 37 ok, 3 bp.
29. Rita Soidla 37 ok, 3 bp.
30. Mare Soovik 37 ok, 3 bp.

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses

Väike-Maarja koguduses Jumalateenistused pühapäeviti kell 12.00
Kogudust teenib hooldajaõpetajana Enn Salveste. Tel 5345 3967, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3, 46202 Väike-Maarja, internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>.
Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga "Taastame Väike-Maarja kiriku!"

Avispea koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.
Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450.
Koguduse veebileht: <http://avispea.edicypages.com/et>
Kiltsi osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub **igal neljapäeval kell 18.00** Kiltsi raamatukogus.

Simuna koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00.
Koguduse õpetaja on Enn Salveste.
EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlikel vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas – Helvi Vahter, tel 524 7944

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve nr 221050284862 Swedpangas, kuhu saab teha annetusi kiriku taastamiseks.

Puurkaevude rajamine ja puhastamine.

Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade

paigaldus

www.puurkaevumeistrid.ee

Tel 502 1279; 526 9604

OÜ ETEST PR

ostab metsa- ja põllumaad

Info tel 504 5215, 514 5215 ja meiliaadressil: info@est-land.ee

Müüa otse omanikult

4-toaline rõduga korter Vao külas, Pargi tn 9.

Suurus 77,6 m², keskküte, kolmas korrus kolmekordses majas.
Korteril turvauks, sahv, riidehoiuruum, toad eraldi, vannituba, WC, 100L veeboiler, veearvesti, kahetariifne voolumõõtja, korter päikseline.
Korteri juurde kuulub garaaž ja hooldatud aiamaa.

Hind 6900 eurot.

Kontakt tel 503 3475, Nina

Ettevõtte müüb Väike-Maarjas

saematerjali (lauad, prussid, pikkused 3-6 m).

Teeme palgiloikust teenustööna nii raam- kui ketassaega. Transpordivõimalus.

Kontakt tel 515 0268 ja 505 1137.

Asume Antaarese hoovis.

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Ilve Tobreluts

Toimetuse kolleegium:

Olev Liblikmann, Krista Ustav, Ellu Moisa,
Reet Eesmäe, Hans Kruusamägi.

Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt 5.

kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil: ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetust võib teksti lühendada.

Toimetust ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS,

Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.

Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.

Tiraaž 2000 eksemplari.

Kooli talu

võtab

rendile

või ostab

põllumaad

Väike-Maarja

vallas.

Priidik Preem,

tel 5801 6368

Matti Preem,

tel 529 8037

**Võtan rendile
põllumaad.**

Kontakt:

Jaan Raimla,

tel 5390 1913

Tartu mets
ostab
metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis.
Tel 5557 7007.
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

Kohalik

põllumees

võtab

rendile

või ostab

põllumaid

Headel
tingimustel
hea hind.
Soovi korral
ettemaks.

Kontakt **Rein Miller**

telefonil **5392 6640**

Metsakeskus.ee

**Ostame kasvavat metsa,
põllumaad ja metsa-
kinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla
tehtud raietega või aset-
seda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900**

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

*Astu reipana edasi eluteel,
olgu tervist ja õnne Sul veel ja veel ...*

Juuli

100 Lucie-Melitta Talvi - 16. juulil
94 Erna Raidma - 17. juulil
91 Selma Karming - 31. juulil
90 Leida Sirgmet - 18. juulil
89 Hilda Naggel - 13. juulil
88 Hildegard Võsumets - 12. juulil
86 Juline Kasepere - 4. juulil
85 Ellen Mets - 28. juulil
84 Linda Maripuu - 6. juulil
84 Vambola Ömmik - 21. juulil
83 Valve Ehatamm - 25. juulil
83 Ants Haasma - 30. juulil
82 Aime Mustasaar - 8. juulil
82 Helvi Aun - 9. juulil
82 Luule Eelmaa - 16. juulil
81 Susanne Esinurm - 17. juulil

80 Erna Leemets - 10. juulil
80 Aino Aren - 12. juulil
80 Leida-Miralda Komusaar - 14. juulil
80 Laine Käro - 19. juulil
75 Heldi Maadvere - 3. juulil
75 Olavi Lossi - 10. juulil
75 Meeli Liiv - 13. juulil
75 Ljudmila Pops - 14. juulil
75 Vellu Koidu - 16. juulil
75 Hillar Hiimäe - 23. juulil
70 Ilme Krišmann - 1. juulil
70 Asta-Lisette Kaas - 6. juulil
70 Priidu Puhk - 7. juulil
70 Jaan-Eino Nurk - 18. juulil
70 Aleksei Petrov - 24. juulil
70 Rein Talu - 31. juulil

August

95 Meta-Marie Põime - 5. augustil
92 Ellen Treial - 7. augustil
92 Michail Metelitsa - 18. augustil
89 Anna Pakkunen - 15. augustil
87 Olga Metelitsa - 18. augustil
87 Ellen Kuntor - 21. augustil
87 Helgi Meidla - 23. augustil
86 Leida Kask - 21. augustil
86 Eha Jõgi - 23. augustil
85 Hans Kert - 22. augustil
85 Erich Metspõld - 30. augustil
84 Ingrid Tammus - 15. augustil

83 Valve Pärn - 6. augustil
83 Eldor Sirel - 6. augustil
83 Juno Alliku - 14. augustil
83 Õie Ehasu - 25. augustil
83 Kalju Janson - 11. augustil
81 Heldur-Eugen Siim - 5. augustil
81 Eha Sein - 8. augustil
81 Miralda Uuli - 18. augustil
81 Veliida Sorgus - 26. augustil
81 Lidia Lepiksaar - 28. augustil
80 Helju Jüriso - 31. augustil
75 Peeter Lillak - 26. augustil

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Merilin Riim – 26. aprillil
Marten Nurkma – 10. mail
Rimon-Gustavo Aas – 10. mail
Alyssa Syla – 10. mail
Maris Hinno – 15. mail
Loore Eesmäe – 2. juunil

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

**Pakun küttepuude saagimis-
ja lõhkumisteenust halumasinaga.**

Lisaks müün ka küttepuid (koos transpordiga),
mõõdud 30-60 cm.

Lisainfo telefonil 5558 0604

Mälestame

Kaido Elvre 02.04.1962 – 23.05.2014
Virve Alas 13.12.1928 – 27.05.2014
Eduard Villo 16.09.1928 – 01.06.2014

*Puude ladvas tasa nutvas tuules
me väikeses leinas langetame pea ...*

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi 1, II korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid
URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **11. juulil kell 9.00 – 11.00.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**